Mr.J.Rugienius
12230 Washburn St.,
Detroit,Mich. 48204
U.S.A.

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

LKA

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

The oldest and biggest Lithuanian newspaper in Canada.

Le plus gros et le plus vieux journal Lithuanien au Canada.

Seniausias tautines demokratines minties savaitraštis Kanadoje.

NR. 32/956/. RUGPIŪTIS-AUGUST 25 DIENA INDEPENDENT LITHUANIA LITHUANIE INDEPENDANTE • Postage paid at Lachine, P. Q

NEPAPRASTAS AMERIKOS KOSMONAUTŲ SKRIDIMAS

GORDON COOPER

CHARLES CONRAD

JAV paleido aplink žemę vienoje kapsulėje du kosmonautus - Kuperį /Cooper/ ir Konradą /Conrad/, šeštadienį, rugpiūčio 21 dieną. Jie į erdves iškilo labai sėkmingai, bet netrūkus kontrolė pastebėjo, kad negerai veikia elektros sistema, dėl ko jau buvo susirūpinta kosmonautus grąžinti Žemėn. Tačiau ilgainiui elektros sistema apsitvarkė ir grįžo į normą, nors ir ne visu šimtu procentų. Bet kadangi kosmonautai jaučiasi gerai, tai jų kelionė, numatyta aštuonioms dienoms, tęsiama.

Šis skrydis turi padaryti didelius bandymus. Be to, kad kosmonautai turi ištesėti skridimą 8 dienas, jie dar turi atlikti labai svarbų išsiskyrimą ir vienas lėkti kapsulėje /Kuperis/, o kitas /Konradas/ dukart atsiskirti su dalimi kapsulės ir po tūlo skriejimo skyrium vėl susijungti.

Šis ilgo laiko skridimas ir pakartotinis išsiskyrimas ir susijungimas yra reikalingas planuojant žmogaus skridimą į Mėnulį. Po to, kai elektros sistema apsitvarkė, JAV mokslininkai mano, kad astronautų skridimas vyks pagal planą, kuris buvo numatytas.

Vasario 16 gimn. mokinių grupė, mokytojo F.Skėrio tarpininkavimu išvyko į Norvegiją, Strandheimą, apie 30 km nuo sostinės Oslo miesto. Atvaizde matomi: A.Staršinovas, Rič. Valavinskas, G.Grovas, E.Ditrikas, A.Valiūnas, A.Černiauskas, D.Petrauskas, E.Dilba, K.Radionovas, A.Pauliukevičius, G. Stolcas, M.Krauzė, A.Krauzė, R.Gumuliauskas, A.Hermanas, mokyt. F.Skėrys (dešinėj) ir fotografavęs A.Hermanas (kairėj). Jis tiktai prieš kelius metus atvykęs iš Lietuvos.

JIE DALYVAUS VIENUOLIKTOJE KANADOS LIETUVIU DIENOJE ST. CATHARINEJ

Lietuvos gen. Kons. Dr. J. Žmuidzinas

Pasaulio Lietuvių B-nės V-bos pirm. J. Bachunas

VISOKIAUSI LIETUVIŠKOJO GYVENIMO DUOMENYS

LAPKRIČIO 13 D. MANIFESTACIJOS

dalyvių "mobilizacijos punktų" steigti iš New Yorko į eilę lietuvių kolonijų vyksta KLNA organizacijos komisijos vedėjas Vytautas Radzivanas. Tvarkaraštyje numatyta aplankyti aštuoniolika kolonijų daugiausia JAV vidurvakarių ir vakarų kolonijų, išskyrus stambiuosius miestus. Lankymas vyks nuo rugp. 11 iki rugs. 5 d.

Viešuose pobūviuose tautiečiai jau dabar prisideda prie lapkričio 13 d. manifestacijos.

Manifestacijos komitetas nuoširdžiai dėkoja motinai Augustai už leidimą rinkti aukas manifestacijai Putnamo mergaičių stovyklos liepos 25 dienos iškilmėse, Putnam, Conn. Ta proga manifestacijos reikalams buvo surinkta $213.-

Už panašią paslaugą komitetas dėkingas ir New Yorko - New Jersey Lietuvos Atsiminių Radijo valandos vedėjui Jokūbui Stukui, kurio surengtame piknike manifestacijai surinkta $102.-

Paskirai savo įnašų įteikė: Jonas Šepetys iš Detroito, kun. J. Danielius iš Londono /Canada/, Denis Trimakas iš Clevelando - po $10. - ir C. A. Batutis iš Philadelphijos, Pranas Gedvila iš Chicagos - po $5.-.

Tautiečiams, ypač tiems, kurie nenumato galėsią asmeniškai dalyvauti lapkričio 13 manifestacijoje, laikas jau dabar bent lėšomis prisidėti prie jos įvykdymo, siunčiant čekius ar pašto perlaidas:
Committee To Restore Lithuania's Independence
29 West 57th Street, Tenth Floor,
New York, N. Y. 10019.

KAUNO ĮGULOS BAŽNYČIA paversta muziejumi-bažnyčioje neseniai atidarytas Vitražo ir skulptūros muziejus. Jis veiks kaip M.K. Čiurlionio v. dailės muziejaus filialas. Muziejuje dabar eksponuotas P. Rimšos "Artojas", J. Zikaro, V. Grybo, N. Petrulio, B. Vyšniausko ir kt. skulptorių ir vitražistų darbai. Šalia Vilniaus Katedros, Kauno Įgulos bažnyčia jau antroji paversta paveikslų galerija ar muziejumi.

-Vilniuje pasirodė "Lietuvos TSR istorijos" III tomas. Jis apima 1917-1940 m. laikotarpį. Žinoma, visi įvykiai nušviečiami grynai iš komunistinių pozicijų.

-Sovietų S-gos dailės akademija už geriausius 1964 m. dailės kūrinius paskyrė akademijos medalius. Šidabro medalis paskirtas vilniečiui dailininkui S. Rozinui. Medaliu neapdovanotas nė vienas lietuvis dailininkas.

ŽINIOS IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS

Turistai, kurie lankėsi okupuotoje Lietuvoje, atvežė kai kurių žinių.

• Labai sunkiai serga prof. V. Lašas, jau kuris laikas guli Kauno Klinikoje.

• Iš Sibiro po 25 metų kalinimo sugrąžintas advokatas Dzidas Toliušis, Zigmo Toliušio, taip gi kalinto Sibire, brolis. Dzidas, kaip ir Zigmas, buvo išvežti į Sibirą be kaltinimo ir be teismo. Dzidas buvo laikomas už arktikos rato.

• Esą susidarė grupė žmonių, kurie nori Felicijai Bortkevičienei pastatyti paminklą. Ji palaidota Troškūnuose. Kai ji mirė, daugybė žmonių ją pradėjo lankyti. Okupantai, bijodami, kad tai neišsilietų į atvirą demonstraciją, F. Bortkevičienės kūną nakčia išvogė ir išvežė į Troškūnus, kur ji ir palaidota, -pasakoja turistai.

NAUJIENOS

Prof. Algirdas Greimas yra sutikęs skaityti paskaitą tema "Veidu į Lietuvą" New Yorke, rugsėjo 3 d. Ruošia Santaros - Šviesos Federacijos New Yorko skyrius.

• Chicagoje ruošiamas vakaras, skirtas rašytojo Mariaus Katiliškio kūrybai paminėti. Kūrybos analyzę dr. Rimvydas Šilbajoris. Bus ištraukos iš Mariaus Katiliškio darbų.

Sis "Vakaras su Mariumi Katiliškiu", ruošiamas Santaros - Šviesos Chicagos skyriaus, įvyks spalių 9 dieną /šeštadienį/ Baleto - Teatro patalpose Chicagoje.

• Spalio mėnesio pabaigoje Chicagoje ruošiamas spektaklis, kuriame bus statomos trys vienaveiksmės dramos: Jean Cocteau "Žmogiškas balsas", Samuel Beckett "Krappo paskutinis įrašas" ir Eugene Ionesco "Kėdės". Visose šiose dramose vaidina aktoriai Nijolė Martinaitytė ir Jonas Kelėčius.

Šių trijų dramų premjera įvyksta spalio 30 d. /šeštadienį/, o antrasis spektaklis spalio 31 d. /sekmadienį/, Balėto - Teatro patalpose Chicagoje. Spektaklių pastatymą globoja Santara-Šviesa.

KAS NAUJA KANADOJE

ARTINASI VISUOTINIAI KANADOS RINKIMAI

Labai geras ekonominis Kanados stovis, beveik visai išnykęs nedarbas, labai geras ūkininkų būvis, kai liberalų vyriausybė už tūkstančius milijonų dolerių parduoda komunistiniams kraštams javų ir gana aštrus konservatorių opozicijos veikimas bei nuolatiniai valdžios puolimai - skatina leiberalų valdžią eiti į rinkimus. Ypač liberalai pasitiki labai geru ekonominiu krašto stoviu ir visuotiniu masinio žmogaus pasitenkinimu.

Rinkimai spėjami spalio 28 dieną, bet šį data kol kas nėra visai tikra. Bet rinkimai dar šiais metais atrodo jau galutinai apspręsti ir dabar reikia laukti federalinio parlamento paleidimo ir rinkimų datos skelbimo.

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Visiems "Nepriklausomos Lietuvos" skaitytojams pranešame, kad laikraštis po to, kai pasibaigė paštininkų streikas, išleidžiamas normaliai ir visiems drauge išvežamas į paštą. Tačiau paštas ligšiol dar neveikia visiškai normaliai. Streikas labai sutrukdė normalų pašto veikimą. Jeigu kurioje vietoje NL normaliai negaunama, maloniai prašome dėl to kreiptis į vietos paštą ir pranešti apie laikraščio gavimą NL administracijai, kad galėtume viekti per pašto įstaigą ir reikalauti taisyklingo laikraščio pristatymo.

Ta pačia proga maloniai prašome apsimokėti prenumeratą, kas dar nėra apsimokėjęs. Reguliarus apsimokėjimas Administracijai labai palengvina normalų darbą. Būsime nuoširdžiai dėkingi.

N. L. Administracija.

RUSŲ ANTPLŪDIS KANADOJE

Kanadon jau prieš savaitę yra atvykusi 8 asmenų prekybinė delegacija, kuri tariasi su Kanados vyriausybe prekybos klausimais.

Dabar, Kanados arktikos ministerijos pakviesta, atvyko šešių asmenų arktinė komisija.

Po kelių savaičių į Kanadą atvyks septynių asmenų žemės ūkio delegacija, nes sovietijoje projektuojamos didelės žemės ūkio permainos.

DIDELIS "INCO" PELNAS

Kanados ūkinio gyvenimo vystymasis sparčiais tempais sudaro galimybes daugeliui ekonominių bendrovių turėti, plečiant darbus, didinant produkciją. Taip "International Nickel Co. of Canada" /INCO/ pirmąjį šių metų pusmetų davė rekordinį pelną - 75, 846, 000 dol. pelno, kas yra laikoma nepaprastu pelnu, pakilusiu nuo 62su pusiečki 70 ct.

PAVOGTAS KOBALTAS

Brangus metalas, ypač labai reikalingas lėktuvų statyboje - kobaltas yra viena Kanados iškasenų. Bet Belleville, Ont. už 600, 000 dol. kobalto buvo pavogta, ir tiktai po trijų mėnesių aptiktas pavogėjas. Huston, Teksase, JAV, surastas jo likutis už 25, 000 dol., kai visas kitas jau sunaudotas lėktuvų statybai.

• Kanados sprausminis lėktuvas pasiekė naują rekordą: iš Montrealio į Romą nuskrido per 6 val ir 35 minutes.

• Peterboro mieste 400 svarų lokys užpuolė 3 metų vaiką ir sužalojo jam koją.

• Ontario gydytojų sąjunga suspendavo 7 gydytojus už neetišką elgimąsi: 3 atimta praktikos teisė po metus, 4 negalės dirbti po 3 mėn.

KITOS NAUJIENOS

• Turkijos min. pirm. Urgupliu viešėjus Maskvoje, bendrame komunikate pasisakyta už Kipro turkų teises, kas yra priešinga Makarios siekimui.

• Nacionalinė Kinija iš Taipei į Vietnamą siunčia kariuomenę.

• Australija, paremdama Vietnamą, jau pasiuntė apie 1000 karių.

• Kirimokosui Graikijoje karalius pavedė suvedė sudaryti naują kabinetą.

• Žurnalistas Robertas Menris per 70 dienų mažu laiveliu perplaukė Atlantą. Prie 13 pėdų ilgio laivelio jis buvo prisirišęs. Audra jį dukart buvo nuplovusi nuo denio.

• Vengriją užpuolusios gyvulių ligos, kaip tas dažnai atsitinka sovietuose.

• Naseras nuvyko pas Saudijos arabų karalių Faizalą tartis baigti karą Jemene, kur arabai palaikė monarchiją, o Nasseras - respubliką.

• JAV šiemet pardavė apie 3 mil. televizijos aparatų.

• Meksikos mieste prasideda Pietų Amerikos valstybių konferencija, kurioje bus svarstomas klausomas, kaip Pietų Ameriką apsaugoti nuo atominio pavojaus.

• Rinkoje reiškiasi naftos perprodukcija, nes surasta daug naujų naftos šaltinių. Dėl to kyla konkurencija.

• JAV Titano požemiuose, pasireiškus sistemos gedimams, žuvo 53 asmens.

• Nors Indonezija labai nedrauginga Amerikai, bet ši visą laiką duoda finansinę Paramą. Tuo nepatenkinta Anglija, nes Indonezija savo imperialistinė politika kenkia ir Anglijai.

• JAV prezidentas Johnsonas pasmerkė negrų riaušes Los Angeles, Čikagoje ir Springfielde. Riaušės nuostolių davė daugiau, negu karas Vietname.

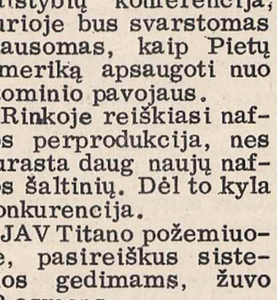

HEATH
naujas Anglijos konservatorių lyderis, pralaimėjęs pirmąjį mūšį su Wilsonu.

PIRČIUPIO ŽUDYNIŲ KALTININKAS G. ZIMANAS

Mums buvo žinoma, kad balševikai, veikdami su lenkų nacionalistais "osiedliecais" drauge, neapkentė Pirčiupio kaimo gyventojų, kaip lietuvių ir nepriklausomos Lietuvos šalininkų, todėl jie, partizanaudami drauge Vilniaus krašto miškuose ir terorizuodami bei žudydami, ne tiek vokiečius, kiek patriotus lietuvius, tyčia išprovokavo vokiečius prieš šį tikrai lietuvišką kaimą. Bet tiktai dabar paaiškėjo, kas tos provokacijos priešakyje stovėjo. Tą dabar išaiškino "New York Times" dienraštis. S/m liepos 26 d. numery jis paskelbė, kad Pirčiupio nusikaltimo vyriausis kaltininkas yra Vilniaus "Tiesos" redaktorius Genrikas Zimanas. Tiesą sunku paslėpti - ji anksčiau ar vėliau, bet išeina į dienos šviesą.

Į MONTREALĮ ATSIKELS JTO?

Sovietiniai ir jiems palankūs kraštai nepatenkinti Jungtinių Tautų centro buvimu Jungtinėse Amerikos Valstybėse, todėl kartkartėmis vis kyla JTO būstinės perkėlimo į kurį kitą kraštą klausimas.

Kai dabar JAV veda karą Indokinijoje, tai JTO perkėlimo klausimas vėl iškeliamas, bent tam laikui, kada vyksta tas karas. Dabar jau visai konkrečiai pradedama kalbėti, kad bent rudens sesijos plenumui JTO būtų perkeltos į Kanadą, bent į Montrealį. Tai sumanymas, kuris mums negali būti neįdomus.

• Kanada Pakistanui parduoda elektros jėgainių įrengimų už 3, 500, 000 dol.

• Toronte pagautas apartamentų vagis, kuris iš viršutinių aukštų įsikardavo į apartamentus pro balkonus. Taip apvalė 23 dep., bet 24-me jau buvo pagautas.

EUROPOJE BRĘSTA DIDELI PERSITARKIMAI

Tai - perstvarkymai ir politiniai ir ekonominiai.

Politiniai persitvarkymai vyksta, nes formuojasi naujos jėgos ir nauji santykiai. De Gaulle bando savo naujus ėjimus, o ryšium su tuo ir sovietiniai kraštai bando savo iniciatyvą. Rumunija aiškiai suka vairus savais keliais, ne tiek priklausomais nuo Maskvos. Lenkija juo labiau neatsilieka nuo tų, kurie atsipalaiduoja nuo priklausomybės rusams. Lenkijos min. pirm. Cyrenkevičiaus vizitas Paryžiun, po Rumunijos min. pirm. Seaucescu yra taip pat reikšmingas. Teigiama, kad tą vyksmą sukėlęs Prancūzijos užs. r. min. de Murville lankydamasis Maskvoje.

Ekonominiai persitvarkymai kelia dar didesnį susidomėjimą. Čekoslovakija, Bulgarija ir Vengrija suka vairus didesnių laisvių kryptim. Susirūpinta daugiau atsižvelgti į vartotojo reikalavimus ir jau duodama fabrikų direktoriams teisė veikti savarankiškiau, ne taip priklausomai nuo diriguojančių centrų.

Kai Lenkijos kolchozai daugumoje pervesti į kooperatyvus, tai kitose satelitinėse valstybėse projektuojama kolchozus ir savchozus parceliuoti ir dalinti šeimoms, atsižvelgiant į jų pajėgumą žemę apdirbti.

Lietuvą aplankiusieji turistai sugrįžo su žiniomis, kad Lietuvos žmonės laukia jau, kad jiems bus grąžinta žemė. Pirmajai Kanados lietuvių ekskursijai Paleckis yra pasakęs, kad didžiausia klaida, kurią padarę sovietai, tai buvęs žemės ūkio kolchozinimas. Tat labai galimas dalykas, kad bus prieita nors ir ne prie žemės nuosavybės, tai bent prie pusnuosavybės.

Ekonominius persitvarkymus sovietams diktuoja nenuginčijamas faktas, kad jie prigyveno badą. Sovietų egzistavimas dabar priklauso nuo Vakarų malonės: jeigu sovietų keikiamieji "buržuaziniai ir kapitalistiniai" kraštai jiems neduos duonos, jie turės išmirti badu. Sovietams gi priklausyti nuo Vakarų malonės, žinoma, labai nesinori, todėl jie patys planuoja grįžimą į buržuaziją, o kapitalizmas sovietinis yra aukščiausio laipsnio, nes partija ir valdžia viską turi suspaudusi kietame savo kumštyje, kuriame darbininkas ir pajudėti negali.

MIRUS VLADUI ŠKUDAI,

Gili užuojauta jo ŽMONAI

ir VAIKAMS.

Klemensas Kiaušas.

GOLDBERG
JAV atstovas JTO, vietoj mirusio Stevensono.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash

LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA".

Redaktorius Jonas Kardelis.

DO 6-6220

7722 George Street, LaSalle, Montreal 32, Quebec, Canada.

Prenumerata metams:		Yearly Subscription Rates:	
Kanadoje	$ 5.00	Canada	$ 5.00
Amerika ir P. Amerika	$ 5.50	America & S. America	$ 5.50
Visur kitur	$ 6.00	Other Countries	$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenum. arba sml. pašto ženklais).
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Emilija Rupšytė ir Romas Verbyla rugpiūčio 21 dieną, šeštadienį, sukūrė lietuviškos šeimos židinį. Jaunuosius atvaizde, dešinėje, matome išėjusius iš Aušros Vartų bažnyčios, kur jie buvo sujungti Klebono T.K.Pečkio, SJ. Greta jų linksmi pajauniai. Kairėje jaunavedžius matome povestuviniame pokylyje prie puotos stalo, ant kurio stovi Eifelio bokšto aukštumo vestuvinis tortas.

LIETUVOS KVISLINGAI

TYČIOJASI

IŠ PAVERGTOS TAUTOS

Dvidešimt penktose Lietuvos , Latvijos ir Estijos pavergimo sukaktuvėse sovietai atkakliai stengiasi įtikinti laisvąjį pasaulį Pabaltijo kraštų okupacijos teisėtumu bei savanoriškumu ir didele pavergtųjų laime Sovietijos prieglobstyje.

Neseniai propogandinio žurnalo Soviet Life numeris buvo paskirtas tam tikslui. Kiek vėliau, Moscow News savaitraščio, leidžiamo Draugystės ir Kultūrinių Ryšių su Užsieniu Sovietinių Draugijų Centro - taigi Tėvynės Balso angliško atatikmans liepos 17 d. numeryje tema tęsiama toliau.

Pirmame puslapyje įdėti trys "herbai" ir nuotraukos: liaudies ansamblio Lietuva solistės Reginos Kučaitės, žvejų laivo kapitono latvio ir estų kilm. aktorės. Šiuo numeriu pradėta straipsnių serija apie Pabaltijo sukaktį - vėlesnėse laidose džiūgavo latvių ir estų sovietiniai ofieizai.

Mus liečiančio numerio vedamajame "Sovietinės Pabaltijo respublikos švenčia" akiplėšiškai tvirtinama, jog sovietų valdžia buvusi atstatyta pačios liaudies valia. Sakoma, kad ir vėl pagal suvereninę liaudies valią Lietuvos liaudies seimas - tas tikrasis darbo žmonių parliamentas - priemęs epochinę prisijungimo prie Sovietų Sąjungos deklaraciją.

Taigi čia, ir kaip toliau matysime, okupantui yra ypač svarbu smurtą ligalizuoti, nes tai buvę atlikta gyventojų daugumos - liaudies valia.

Toliau būbnijamas antras .pasiteisinimas - pavergtųjų tariamasis gerbūvis, nes lyg ir netikima pirmuoju ir didžiausiuoju metu.

Vedamajame tvirtinama, kad niekad nesą buvę net ir iš tolo panašios gerovės Pabaltijo kraštuose kaip dabar. Šie kraštai buvę ūkiškai atsilikę, priklausę nuo didžiųjų imperalistinių valstybių malonės, ir taip toliau stengiamasi skaitytojus įtikinti didele medžiagine bei dvasine /!/ pažanga. Dar metant naivią pabaltiečių savarankiškumo mintį, vedamasis pakiliai baigiamas mitu: "Pabaltijo senose sostinėse plevėsuodamos raudonos vėliavos yra simboliai sovereninių sovietų respublikų ir kalba apie naują gyvenimą liaudies, kuri atrodo savo kelią į progresą."

Bandant pagrįsti okupacijos teisėtumą,vis primenama, kad prieš 25 metus įvyko ne įkūrimas, bet atstatymas sovietinės valdžios.

Pagrindiniame iš trijų kitų straipsnių Justas Paleckis aiškina, kad naujasis gyvenimas buvo uždelstas daugiau nei dvidešimt metų prieš liaudies valią, nes buržuazinė sistema buvusi užkrauta liaudžiai Kaizerio Vokietijos gi vėliau santarvininkų. Krašto valdžia buvusi užgrobta fašistų partijos./Žinoma,apie Steigiamąjį ir kitus demokratinius seimus-nei žodžio/.Kitos politinės partijos bei organizacijos irgi uždraustos, betgi liaudis, vedama Komunistų Partijos, niekad nenustojusi kovoti prieš nekenčiamą režimą.

Paleckis visai teisingai sako, kad sovietų pagelba pastatė sovietinį režimą:"1940 metų tarptautinė padėtis Lietuvos liaudį įgalino, sovietams pagelbstint, nuversti fašistinę diktatūrą". Jis toliau krečia ir Vakaruose suprantamus juokus paduodamas Liaudies Seimo "rinkimų" statistiką-95.51% balsavusių, iš kurių 99.18% pasisakiusių už Darbo Sąjungą, kurios programoje buvęs įsijungimas į Sovietų Sąjungą.

Būk tai įrodęs Lietuvos pavergimo legalumą, Paleckis ima aiškinti kaip po įjungimo dingęs nedarbas. /Gerbūvio argumentas/.Kuomet buržuazinėje Lietuvoje emigravę daugiau kaip 100,000, dabar gi stokojama darbo jėgos kiekvienoje ekonomijos srityje. Nesakoma kiek "išemigravo" į Plačiąją Tėvynę, bet tai gi neabejotinai įeina į pusę milijono lietuvių ir dar 200,000 belaisvių bei svetimšalių kurių sunaikinimą Paleckis priskiria vien tik hitlerininkams.

Paleckis sakosi žinąs daug buržuazinės visuomenės žmonių,dabar esančių aktyviais naujo gyvenimo kūrėjais.Taip jis išskaičiuoja buv. švietimo ministerį J. Tonkūną,dirbantį Žemės Ūkio Akademijoje, buv. užsienių reikalų min. J. Urbšį, užsiimantį literatūriniu darbu ir verčiantį prancūzų autorius,buv.Klaipėdos gubernatorių V.Kurkauską, dirbantį sovchoze agronomu. Tokių atvejų,esą, ir daugiau ir tai rodą, kad "pirmykštis priklausymas buržuazinei klasei netrukdo būti pilnais sovietų socialistinės visuomenės nariais". Laisvi tarp lygių ir lygūs tarpe laisvų draugiškų sovietų tautų , Lietuvos liaudis žygiuoja kartu gerovės ir taikos kelyje",-pajuokai baigia Justas Paleckis.

Sovietinės ministerių tarybos pirmininkas Ksaveras Kairys taipogi giriasi didžiule pažanga industralizacijoje.Pamini,kad produkcija pakilusi 16 kartų nuo 1940 metų ir tai buvę atsiekta dėka sovietų komunistų partijos,sovietų valdžios ir kitų Sovietijos tautų draugiškos pagelbos.

Rašytojas Vacys Reimeris irgi panašiai porina apie didžiulę medžiaginę ir švietimo pažangą nuo buržuazinių laikų. Išvadoje jis sako, kad Jono Biliūno Laimės Žiburys tikrai įžibęs Sovietinėje Lietuvoje.

"Didelę" pavergtųjų lietuvių laimę dar iliustruoja penkios nuotraukos.

Tai taip okupantas tyčiojasi iš mūsų tautos.

A. Povilainis.

Lietuviai veikia visur

TREČIOJI LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ

Atsišaukimas lietuvių visuomenei.

Daina lietuvis išsakė savo džiaugsmą ir liūdesį, joje yra sukrauti mūsų asmeniniai lūkesčiai ir tautiniai siekimai, su daina pradedame darbus ir užbaigiame pasilinksminimus.

Neveltui todėl ir sakoma, jog daina lydinti mus nuo lopšio iki karsto. Dainos žodžio ir melodijos darnioje pynėje išreiškiame ir parodome mūsų tautinės kultūros gilumą ir brandumą.

Nenuostabu todėl, jog ir išeivijoje turime gausiai aukšto meninio lygio chorų, kurie kas penkmetis pasirodo ir plačiajai Amerikos visuomenei tautinėse dainų šventėse. JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės Centro valdybų yra nutarta III-ją Dainų Šventę suruošti Chicagoje 1966 metų liepos mėn. 3 d. International Amphiteatro patalpoje ir vėsi namoje salėje. LB Chicagos Apygardos valdybos yra sudarytas III- sios Dainų Šventės vykdomasis komitetas iš gausių chorų ir LB Apylinkių atstovų, kuris jau pradėjo darbą. Jau išsiuntinėjamas ir Dainų Šventės repertuaras.

Šia proga visi chorai ir visa lietuviškoji visuomenė yra kviečiami prisidėti prie Dainų Šventės paruošiamųjų darbų ir gausaus dalyvavimo pačioje šventėje.

Dainų Šventės repertuare reikalais chorus bei jų vadovus prašome kreiptis į repertuaro komisijos pirmininką šiuo adresu: Jonas Zdanius 823 Brummel,,Evanston,Illinois, 60292, gi III-sios Dainų Šventės vykdomojo komiteto adresas yra sekantis: Dr. Stp. Biežis 3241 West 66th Place,Chicago. Illinois, 60629.

III-sios Dainų Šventės pasisekimas, suprantama, yra chorų ir pačios visuomenės rankose, todėl komitetas kviečia sekti visus jo pranešimus spaudoje ir gausiai į juos atsiliepti.

Dr.Steponas Biežis
III-sios JAV ir Kanados Lietuvių Dainų Šventės Vykdomojo Komiteto Pirmininkas.

12-JI LIET. STUDIJU SAVAITĖ VOKIETIJOJE

Rugpiūčio 1-8 d.d. Vasario 16 Gimnazijos sodyboje, Huttenfelde, įvykusi 12-ji Liet. Studijų Savaitė buvo pati gausingiausia iš visų ligšiol rengtų. Dalyvių buvo apie 150, atvykusių Australijos, Europos kraštų- Anglijos, Belgijos, Olandijos, Italijos, Ispanijos, Prancūzijos, Švedijos, Šveicarijos, net ir Vak. Berlyno. Pažymėtina, kad Studijų Savaitėje apie trečdalį visų dalyvių sudarė jaunimas. Dalyvių tarpe šalia visos eilės įvairiuose kraštuose gyvenančių lietuvių kultūrininkų ar lietuvių kultūros klausimais besidominčių, buvo ir Vysk. dr. Pr. Brazys, MIC, Diplomatinės Tarnybos Šefas min St. Lozoraitis, VLIKo Valdybos ir Lietuvos Laisvės Komiteto New Yorkė narys dr. K. Čeginskas ir visa eilė kitų: dvasininkai, bendruomenės, kultūros, politinio, akademinio gyvenimo veikėjai. Dauguma su dideliu dėmesiu sekė vykusias paskaitas su diskusijomis ir visą eilę meninių parengimų. Studijų dienomis katalikams pamaldas laikė kun. dr. St. Matulis, MIC, iš Londono, evangelikams - kun. J. Stanaitis iš Vokietijos.

Bendroji Stud. Savaitės tema - 25 metai Lietuvių Pasipriešinimui. Paskaitas skaitė: prof. dr. Z. Ivinskis /Pabaltijo ir SSSR santykiai 1917-1940 m./, raš. R. Spalis /Lietuvių literatūros balansas per 25 metus/, dr. K. Čeginskas /Lietuvių kovos ir pastangos atgauti tėvynei laisvę/, dr. kun. J. Vaišnora /Tautiškumo problema sovietinėje teorijoje ir praktikoje/, prof. dr. J. Eretas /Mažųjų tautų ir valstybių vaidmuo/, prof. dr A. Maceina /Kultūros sekultarizacija/, min. St. Lozoraitis /Nuo Atlanto Chartos iki Pavergtųjų Tautų Savaitės/, Vysk. dr. Pr. Brazys, MIC /Krikščionybės likimas mūsų tautoje/ ir V. Banaitis /Sovietinė ūkio politika Pabaltijy/.

Šalia paskaitų ir diskusijų /jose aktyviai dalyvavo ir jaunimas/ buvo surengtas laužas, įvyko linksmavakaris, tradicinė, įspūdinga Tėvynės Valandėlė, Literatūros vakaras ir solistų koncertas - šiame dalyvavo iš Kanados, JAV iš Anglijos atvykę J. Liustikaitė, S. Vedeckaitė ir L. Baltrus. Dviejų dienų popiečiai buvo skirti Savaitės dalyvių eskursijoms į Wormsą, Schwetzingeno pilies parką ir į Heidelbergo miestą. Savaitės dienomis įvyko ir įvairūs posėdžiai: ateitininkų, evangelikų jaunimo, Liet. Fronto Bičiulių, moterų ir kt.

Balfo šalpa.

Teisioginei šalpai Balfas per metus išleido 68,149 dol. Buvo nusiusta 26,853 dol. Vasario 16 gimnazijai /tam riekalui suaukota 23,253 dol. /, Saleziečių gimnazijai 6,548 dol. /suaukota 4,548 dol. / . Į pavergtą Lietuva ir Sibira nusiųsta 284 individualūs siuntiniai ir už juos sumokėta 18,294 dol. grynais pinigais. Lenkijon pasiųsta 830 įvairių siuntinių, už kurios sumokėta vien paštui 5,831 doleris. Siuntinių turinys vertas 24,000 dol., bet tai buvo supakuoti dovanoti drabužiai /pasiųsta Lenkijos lietuviams 72 vaistų siuntiniai 528 dol. /vertės/. Vokietijon išsiųsta 60 rųbų siuntinių ir 6,112 dol. pinigais, individualiai šalpai.

VILNIAUS STUDENTAI STATO MOKYKLA KAZACHSTANE.

Šią vasarą į plėšinių žemes Kazachstane atvyko kelios grupės Vilniaus universiteto ir Kauno Politechnikos instituto studentų. Jiems pavesta dirbti įvairiose statybose. "Komj. Tiesoje" /liepos 25. nr. 144/ paskelbtuose studentų -"savanorių" įspūdžiuose atsispindi jaunuolių likimas bei džiaugsmai" tolimos Sovietijos srityse. Vilniaus universiteto stud R. Urbonas pasakoja, kaip lietuvių studentų grupė atvykusi į Sary-Vulachą Kazachstane, kur statybininkams tekę tempti palapines /atseit, jie jose gyvena/. Lietuviams įsakyta per dvi savaites užbaigti naujos mokyklos pastatą - esą, jie niekieno nevarinėjami dirbo po 10-12 valandų į parą, nustoję skaičiuoti savaitės dienas, pamiršę ir sekmadienį. Mokyklą pabaigę lietuviai studentai statysią kitus objektus.

Vilniaus universiteto studentė E. Šuopytė pasakoja, kad birželio 17 d. iš Vilniaus į Kazachstaną išvykęs pirmasis studentiškas ešalonas iš Lietuvos. Šuopytės žodžiais studentai išvykdami dainavę, bet kai kas "gal būt, slapčia" nubraukęs ašarą. Nuvykę į Kazachstaną studentai vakare pakviečiami į šokius. Tačiau aštuntą valandą ryto visi savo postuose: ir merginoms-studentėms tenka statyti, tinkuoti, dažyti.. Nelengva - atsidūsta Šuopytė - tenka nubraukti sūrų prakaito lašą. Negailestingai kepina stepių saulė... Kodėl studentė savo įspūdžius baigia žodžiais "Ir vis dėlto gera" - paliekama spręsti skaitytojams.

E.

Laiškai Redakcijai

Ger. Redaktoriau;

Sulig straipsnio dienrašty "DRAUGAS" Nr. 160 liepos mėnesio 10 dienos - "Prisidėkime prie laisvės iškovojimo Lietuvai, Latvijai ir Estijai", parašiau laiškus visiems Senato užsienio reikalų komisijos nariams 1965. 7. 14 ir jau 1965. 7. 19 iš vieno iš jų gavau atsakymą, kopiją kurio siunčiu Jums susipažinti. Pageidautina, kad ir Jūs savo redaguojame savaitrašty, "Nepriklausoma Lietuva", galėtumet paraginti tautiečius neatidėliojant rašyti laiškus Senatoriams.

UNITED STATES
SENATE
Committee on Commerce

July 16, 1965

Mr. Johanna Zabulionis
234 McNab Street South
Hamilton, Ontario

Dear Mrs. Zabulionis:

I received your letter of July 14th., written in regard to your interest in H. Con. Res. 416, calling for freedom for the Baltic States, which was adopted by the House on June 21st. and referred to the Senate.

I assure you that your letter is welcome. I will do all that I can to have the measure approved by the Foreign Relations Committee of the Senate

Sincerely yours
Frank J. Lausche

NL red., dėkodama p. Zabulionienei už laišką ir priminimą, pastebi, kad NL visada ragina tautiečius visais mums opiais klausimais laiškais kovoti už teises. Laiškai neabejotinai atlieka savo uždavinį, nors dažnai jie gali būti ir neatsakyti.

BŪKIME SVEIKI

NAVIKINIŲ SUSIRGIMŲ CHEMIOTERAPIJA

Pagrindinės navikinių susirgimų gydymo priemonės yra chirurginė ir spindulinė (rentgenas, radis, izotopai) terapija. Tačiau šių gydymo priemonių ne visada pakanka, ypač tais atvejais, kai piktybinis procesas išplitęs visame organizme. Palyginti neseniai vėžiu sergantiesiems gydyti pradėta taikyti vadinamoji chemioterapija — navikinių susirgimų gydymas sinteziniais cheminiais preparatais. Chemioterapija — jauniausia onkologijos šaka. Jos gimimo data gali būti laikoma 1946 metai, kai spaudoje pirmą kartą buvo paskelbti kraujo gamybos organų navikinių susirgimų gydymo rezultatai cheminiu preparatu embichinu (sinonimai: duaminas, HN_2, nitrogenas, mustardas). Nuo to laiko prasidėjo intensyvūs tyrimai ir naujų efektyvių priešnavikinių cheminių junginių ieškojimai.

Chemioterapinių preparatų tikslas — sutrikdyti įprastą navikinės ląstelės medžiagų apykaitą, sujungiant (alkilinimas) ląstelės apykaitoje (metabolizmas) intensyviai dalyvaujančias medžiagas arba jas pakeičiant, nukonkuruojant.

Naujų gydomųjų priešvėžinių preparatų poveikis organizmui pirmiausia ištiriamas, atliekant eksperimentus su laboratoriniais gyvuliukais. Apie tokius tyrimus buvo kalbama įvairių pasaulio šalių mokslininkų pranešimuose, jų tarpe ir mūsų respublikos. Visa eilė pranešimų kongrese buvo skirta grynai cheminių preparatų veikimo mechanizmui aiškinti, bendram šių preparatų toksiškumui mažinti, jų terapiniam efektyvumui didinti įvairiomis pagalbinėmis priemonėmis ir t. t.

Nemaža pranešimų perskaityta chemioterapinių preparatų taikymo onkologinėje klinikoje klausimais.

Didelį įspūdį paliko pranešimai, skirti naujausiems chemioterapinių preparatų pritaikymo klinikoje metodams. Daug dėmesio kongrese buvo skirta kombinuotam piktybinių navikų gydymui: chemioterapiniam kartu su chirurgija arba spinduline terapija.

Iš kongrese perskaitytų pranešimų ir demonstruotos mokslinės medžiagos matyti, kad navikinių susirgimų gydymo cheminiais preparatais tyrimo darbai smarkiai plečiami įvairiose pasaulio šalyse. Intensyviai dirbti šioje srityje mokslininkus skatina gaunami teigiami rezultatai onkologinėse klinikose, gydant daugelį navikinių susirgimų.

S. KEBLAS
Medicinos mokslų kandidatas

SAUGUS, TEISINGAS PAJAMŲ INVESTAVIMAS
KAPITALAS IR PALŪKANOS
BESĄLYGINAI GARANTUOTOS

5 1/2 %

GARANTUOTI INVESTAVIMO PAŽYMĖJIMAI
3, 4 ar 5 metai 5½% 1 ar 2 metai 5%
6 iki 10 metų 5¼%.
Teirautis: 875-2800
Eastern & Chartered
Trust Company
625 Dorchester Blvd. West
Montreal.
TARNAUJA KANADAI VIRŠ 70 METŲ

Canadian Vickers Ltd.
Machine Shop pasiūlymai

- Milling Machine Operators
- Turret Lathe Operators
- Radial Drill Operators
- Toolmakers
- Ingersoll Operators
- Planer Operators
- Lathe Operators
- Tool Designers
- Vertical and Horizontal
- Boring Mill Operators

Suinteresuotieji turi būti pilnai prityrę, sugebą naudotis brėžiniais ir mokėti patys nusistatyti mašinas.

NORMALUS DIRBANČIŲJŲ SOCIALINIS APROPINIMAS.

Kreipkitės asmeniškai Employment office
4970 Notre Dame East. Montreal, P. Q.

GERIAU PAŽINKIME TĖVŲ ŽEMĘ

Lietuvos vakarai

RAŠO PETRAS BŪTĖNAS

"Kartą visiems laikams; Prūsų Lietuvos reikalu" pavadinimo Povilo Žičkaus straipsnis, - Draugas 149 nr. 1964 m. įgalina čia atsiliepti keliais lietuviams labai svarbiais atvejais. Rašoma su gerais norais, o patarnaujama ne mokslui ir ne baltams, ne lietuviams.

Suvartotina rašant.

"Lietuvių Enciklopedijoje apie prūsus yra prirašyta keliolika puslapių vertingos medžiagos. Bet tai yra tik maža to, kas turėtų būti", korespondento gyvi žodžiai. - O aš pasakysiu, kad ten yra parašyta net labai didelė dalis, taip pat ir, svarbiausia, visi pagrindiniai dalykai, su kuriais patarčiau neatsisakyti susipažinti ir pačiam korespondentui. Be to, jei vien tik apie antraštę prūsus temimi, tai L.E-oje apie juos yra ne keliolika, bet 21 su ketvirčiu puslapio, o smulkiuoju spaudmenynu tai jau reikšminga ir svarbu enciklopedijoje. Šitaip čia turėsime jau du dalykus. O trečias daug didesnis ir reikšmingesnis, taigi kiekvienam ir žinotinesnis dalykas, tai kad korespondentas praleido šit ką, kas prūsus net ligi pat gyvo kaulo vistiek liečia tiesiogiai ar netiesiogiai. Be tokių žemiau išvardytų dalykų apie prūsus visada bus "tik maža dalelė". Korespondentui reikėjo ir neužmirštino neužmiršti, jei jau jis iš kitų to ir to pageidauja ar kitiems nurodinėja tą ir tą atlikti. Kas korespondento nėra paminėta, tai tą jo paskliundromis pračiaužtą virtinę čia išmiršta iš eilės, abėcėliškai; imu daugiausia grynai prūsiškas sritis, kartais ten pat įrašau straipsnių autorius, nurodau L.E-os tomą ir puskapius ir skliaustelyse įrašau ben drą puskapių skaičių; nurodau net ir tai, ko L.E-oje nėra, bet kas prūsų reikalams yra svarbu. Iš tos visos gražios ir kondensuotos medžiagos norint jau yra galima ir toliau tyrinėti, ieškoti, tikrinti, papildyti ir rašyti, tuo būdu remiantis lietuvių autoriais, o ne vis teikti kokius skaitytojams vertimus ar "pusvertimius" iš svetimųjų istoriografijų. Taigi:

Barta, A. Salio, - L.E. II. 228-229 /1 psl. su trupučiu/;

Dainava, A. Salio, -L.E. IV. 234-235 /1 psl./;

Galinda, Pr. Skardžiaus, - L.E. VI. 493-494 /1 nepilnas psl./;

Galindai rytiniai - jų nėra specialiai;

Jotvingiai, A. Salio, - L.E. IX 501-502 /1 psl./;

Juodoji Rusė /Černaja Rus' /, -L.E. 10.90 /7 eilutės, bet labai šykčios, ir todėl kur kas neviskas/;

Karaliaučiaus sritis - M. Lietuva, -atskirai nėra;

Karaliaučius, A. Salio, -L.E. X, 500/k psl./, kitų - 10. 501-508 /iš viso 7 su puse psl./;

Karšuva, A. Salio, -L.E. 11. 97-99 /2 psl./;

Klaipėda, A. Salio, -L.E. 12. 14 /1 su ketvirčiu psl./, kitų - 12. 15-56 /iš viso 41 psl./;

Kulmas - L.E. 13. 321 /puse psl./. bet labai svarbi prūsų Kulmo sritis;

Kuršas, A. Bendoriaus, B. Mickevičiaus ir L. Tvinskio, -L.E. 13. 411-416 /5 psl./;

Kuršiai, A. Salio, -L.E. 13. 418-426 /8 psl./;

Lansanijos nėra;

Lomotos /Lammato/- atskiromis nėra, bet net keliais atžvilgiais svarbi sritis;

Lubavo srities atskirai nėra, bet ji turi įdomią ir lietuviams svarbią istorijėlę ir, antra, ji netoli Žalgirio - Tannenbergo 1410. VI.I.15. mūšio 470 / 2 nepilni psl./;

Notanga, A. Salio, - L.E. 20. 449-453 /4 psl./;

Pagndė "pakrūmė", A. Salio, -L.E. 21. 349-352 /3 su puse/;

Pamedė, A. Salio, -L.E. 21. 448-454 /5 su puse psl./;

Plicka Bartha, dusberginė - nėra;

Pollexia, lot. -L.E. 21. 344 p. Z. Tvinskio Pagirys /1 su trupučio psl./, bet "Pollexia" turi ir savo tokio vardo, ir baltiškojo reikalo atskirą svetimųjų istoriografijos apveltą istoriją;

Pomerania, lot. -L.E. 21, 444-446 p. Z. Tvinskio pamarys /vok. Pommern/ ir Pamarėlis /vok. Pommerellen, lenk. Pomorze/ -2 su puaū pal./;

Prūsai, M. Gimbutienės archeologija, -L.E. 24. 136-141 / 4 suketvirčiu psl./, A. Salio kalba, 146-147 /11 psl./, J. Balio mitologija, -157 - 158 /puse psl./ - iš viso 21 su ketvirčiu psl.;

Prūsų ežerynas 100 ant 80 km. -šiuo pavadinimu jo nėra, ir reikia žiūrėti K. Avižonio, Mozūrai, - L.E. 29. 343 350 /6 su ketvirčiu psl./. Bet ten nedaug lituanistinių žinių apie mūsų istorijoje tiek svarbų Prūsų ežeryną; tai gal bus papildomajame tome ar Lietuvos 15 tome;

Prūsų sukilimai, Z. Tvinskio, - L.E. 24. - 164-169 /4 su puse psl./;

Sasna, A. Salio, -L.E. 26. 514 - 517 /2 su puse psl./;

Semba, A. Salio, -L.E. 27. 231-235 /4 psl./;

Sillonis in Zudua- atskiromis nėra tos dvigubai buvusios pajėjos srities;

Skalva, A. Salio, -L.E. 27. 536-541 /6 be trupučio psl./;

Sūduva, Z. Tvinskio istorija, -L.E. 29, 114-119 ir A. Salio kalba, 119-126 /iš viso 11 su puse psl./;

Varmė - dar bus.

Žalgirio - Tannenbergo 1410. 7. 15 mūšis. Ligi šiol to mūšio vietovė, tesinaudojant svetimųjų šaltiniais ir interpretacijomis, nebūdavo jungiama su Sasnos sritimi /žr./, nebūdavo iš ten skelbiama baltiškųjų vietovardžių ir to mūšio schema bei situacinis žemelapiškas planas dar neturėjo baltikrųjų vietovardžių, kurių ir dabar ten tebesimaišoma. O kaip dabar L.E. -oje bus, - pasiskaitysime.

Žemaitija, žinoma, bus plačiai ir įvairiai aprašoma. Čia, greičiausia, bus paliesta ir Klaipėdos sritis; plačioji kažkur skirtina Nemuno daug kuo įdomi ir svarbi, daug nemuninių atšakų turinti delta; dabartinės Latvijos valstybės Kuršo tam tikra dalis; Lietuvos /suprantama, ir Latvijos/ Žiemgala; taip pat ir Apuolės, Įpilties, Dzintarės "Gintaros", 853 Seeburg ir kt. pilys; archeologija /tik nehitlerinė/, kalba, vietovardžiai, žemaičio vardo atsiradimas kada, kur ir dėl ko; lietuvių priėjimas prie Baltijos jūros ties Latvijos Kuršu, Žemaitija ir M. Lietuva - Karaliaučiaus sritimi.

Taigi, apie vakarinius baltus iš viso 160-165 puslapiai smulkaus spaudmenyno, teksto. Visus straipsnius krūvon sudėjus, būtų svari ir solidi knygiokė. Tik, žinoma, tereiktų daug žemėlapių - naujų ir iš kada buvusių išleistų žemėlapių. Tokie reikalai be savųjų žemėlapių smarkiai nukenčia. - Jei šitiek medžiagoa, tai nėra ko besiskųsti net pačiam gerbiamam korespondentui.

Apie prūsus rašant, taip pat praverčia tai, kas yra L.E. I.58-59p. apie aisčius ir kas L.E. II tome yra įvairaus apie baltus; taip pat Baltijos jūros visos trys fazės, kromanjono rasė ir dar net be galo daug kas iš L.E-os kitų tomų. Ir šitokių dalykų vis nėra reikalo pračiaužti ir kaltintis pračiaužus. Ten yra rašoma apie vienus dalykus trumpiau, o apie kitus net labai daug.

VIETOVARDŽIAI

Mažosios Lietuvos - Karaliaučiaus srities "miestams ir Vietovėms rusai nesugrąžino lietuviškų vardų, kuriuos vokiečiai buvo pakeitę į vokiškus arba visaip iš-

Nukelta 5-an puslapin.

Kanados Krašto apsaugos min. Heyler su savo padėjėju: Jis rankose laiko naują ginklą, kuris taikomas panaudoti daliniuose, skirtuose skubiems apsigynimo reikalams.

Jonas Mackevičius **Vytautas Didysis Naugardo žemėje** (Originalas V. D. Karo Muziejuj Kaune)

Šį paveikslą pamatęs Sov. maršalas Jegorovas Karo muziejuje, pasipiktino, girdi, kaip tai taip nusižemino prieš lietuvius. Nežiūrint tokio jautraus patriotizmo, Stalinas maršalą netrukus likvidavo.

Donelaičio tekstas - Jonyno raižinys.

O kaip jau diena pasakyta buvo prašvitus,
Štai, baudžiauninkai visi pulkais susirinko.
Viens savo kablį, o kitsai naujintelę šakę
Nešdams ir besiskubindams tikt bėga tikt bėga.

VYT. RIMKEVIČIUS. ROMANAS

STUDENTAI

44.

Kai Vincas klaidžiojo, ieškodamas Žibučio namų, Saliamas sėdėjo pas Stasę. Saliamienė su kolūkio pirmininku išvažiavo į rajoną — į fermų vedėjų pasitarimą. Jis liko vienas su Stase. Dabar ne ji, o Saliamas pasakojo ir džiaugėsi, jei Stasė bent nusišypsodavo. Neišsemiamu nuotykių šaltiniu Saliamui buvo brigadininkavimo dienos.

— Atsimenu, kaip kolūkis pirmą mašiną gavo,— klostė Saliamas, sėdėdamas ant kėdės prie Stasės lovos. — Kas parvažiuos ja iš apskrities? „Brigadierius ir Dumčius!"— pasakė vyrai. Dumčius su kuliamąja anksčiau po kaimus važinėjo, savo motorėlį turėjo. Iš anksto į kolūkio šoferius įsiprašė. Važiuojam mudu į apskritį. Dumčius visą kelią giriasi: girdi, mašina man tik fit. Savaitę pasimokęs, lėktuvu galėčiau skraidyti!.. Rodinėja man, koja belsdamas dugninę: šitaip paspaudei, šitaip patraukei ir važiuoji. Kepurę rankose sukinėja, lyg jau už vairo sėdėtų.

Gavom mašiną. Kur negausi, jei paskyrė. Na ir mašina! Nosis blizga kaip nulakuota, pypia kaip lentpiūvės sirena, sėdynė minkšta. Grįžtam keliais. Dumčius kiekvieną didesnį šunį sutikęs triūbija, pakeleivius gąsdina. Aš kepure mojuoju: pasižiūrėkit —„Plieniškių" kolūkis važiuoja! Tik mano Dumčius labai jau į kelio kraštus sukinėja mašiną.

„Vairą išbandau",— jis man sako. Kas man — bandyk. Aš, kiekvieną pažįstamą ir nepažįstamą sveikindamas, liepiu triskart supypti. Vis tik brigadininkas buvau — turi manęs klausyti. Privažiuojam kolūkio valdybą. Žmonių prisirinkę, raudoną vėliavą iškėlė, vaikai „valio" šaukia. Aš rimtas sėdžiu ir vis kepure mojuoju. Apsuko Dumčius vieną ratą aplink kiemą, kitą, trečią, ketvirtą...

„Užteks jums paradą išdarinėti! Sustokit!"— šaukia pirmininkas.

„Kad pamiršau, kaip sustabdyti..."— vėblioja man Dumčius. Aš taip ir apmiriau ant minkštos sėdynės, kepurė iškrito. Dumčius patraukė kažką. Kad sukrioks mašina, kad pasileis kaip žvėris!

„Laikykit!"— šaukiu žmonėms. Žiū — Marijona, iškėlusi rankas, stovi.

„Sudiev, Marijona! — rėkiu.— Atiduok Povilaičiui dvidešimt rublių skolos!.."

Išrūkom iš kiemo. Lekiam kaip pašėlę keliais atgal.

„Rupūžioke!— aš keikiu Dumčių.— Tavo motorėlis daugiau čiaudėdavo negu kuldavo. Tu pas Belzebubą mane nuvežei!"

O jis man niurzgia:

„Užberk druskos mašinai ant uodegos, gal sustos..."

Spaudė, traukė jis visus įtaisymus — mašina liovėsi kriokus, bėga gero šunies risčia. Šokčiau iš jos, ale ką pasakys žmonės, kai pareisiu!

Prie miesto šiaip taip visai sustabdė. Tai aš jam daviau! Neleidau atgal važiuoti. Nuėjau į MTS ir paprašiau traktorininko. Įlaipinom Dumčių į būdą ir parlėkėm. O mūsų, žuvusių, jau visuos keliuos milicija ieškojo.

Stasė nesijuokė, tik nusišypsojo, o Saliamas jau ruošėsi užvesti naują istoriją.

Pabeldė į duris. Saliamas pakreipė galvą:

— Ką tokiu oru nelabasis nešioja?

— Vėjas, tur būt... — suabejojo Stasė.

Pabeldė dar stipriau. Saliamas užsimetė skrandą ir iščimpino į priemenę.

— Kas čia?! — paklausė.

— Įleiskit... Čia Žibutis gyvena?

— Čia,— atsiliepė Saliamas. — Kodėl jam nebegyventi... — murmėjo atitraukdamas velkę.

Priemenėj Vincas kepure nusidaužė nuo kojų sniegą. Iš pravirų durų kairėje sklido šviesa.

— Kas ten? — pasigirdo neramus Stasės balsas.

Saliamas, užvertęs galvą, žiūrėjo į Vincą, kuris tylėdamas numetė ant suolo kepurę, paltą ir žengė į Stasės kambarį.

Vincas nesuvokė, kur jis, kas su juo darosi; nors pakirto kojas, jis žinojo, kad reikia eiti, kad už tų durų yra Stasė.

Stasė laukdama žiūrėjo į duris.

Duryse pasirodė Vincas. Jis atsirėmė į staktą ir stovėjo nuleidęs rankas. Iš išblyškusio veido žiūrėjo į Stasę tokios pat mėlynos akys, kaip tada, po kriauše. Kad viskas tiesa, ką pasakojo Aldona, Vincui buvo aišku iš pirmo žvilgsnio. Jis tylėdamas padavė ranką. Stasė ją sugriebė abiem rankom. Viskas akimirksniu atgijo, viskas: auditorijos, iš kurių ji kaip bailė pabėgo, draugų veidai, nuo kurių norėjo pasislėpti lyg nuo priešų, ir kažkas nepaprastai šviesaus, buvusio mokykloje tarp jos ir Vinco.

Prieš Stasės valią, prieš visą nenorą pasirodyti silpna, iš jos akių pasruvo ašaros. Ji jau nebesivaldė: verkė, nužvarbusius Vinco pirštus liesdama lūpomis. Ašaros Vincui atrodė karštos, degino rankas. Jis bučiavo šias ašaras ant Stasės skruostų, suklupęs prie lovos, pamiršęs, kad tai labai panašu į riterinius romanus.

Pirmoji susitvardė Stasė. Ji palietė karštais delnais Vinco smilkinius ir pro ašaras žvelgė jam į veidą:

— Nereikia, Vincai...

Saliamas už durų šiūravo basom kojom grindis ir pasiūlė:

— Sušalote... Gal, sakau, degtinėlės išmestumėt. Pas mane imbierinės yra... Ko gero, dar gripas surems...

— Išgerk truputėlį, Vincai, — švelniai atstūmė jį Stasė. — Tavo rankos tokios nužvarbusios...

Stasė nekląusė Vinco, kaip jis atvažiavo. Vincas nieko neaiškino. Tai jiems buvo nesvarbu.

Saliamas ant stalo padėjo lašinių, kepalą šviežios duonos ir pusbonkį degtinės, užpiltos ant šaknelių.

Nukelta 4-an puslapin.

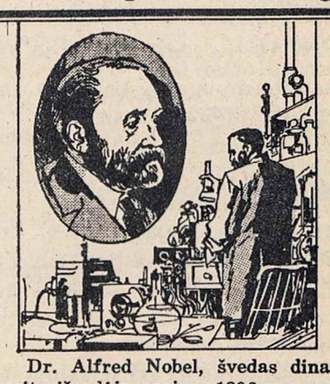

Dr. Alfred Nobel, švedas dinamito išradėjas, miręs 1896 m. savo palikimą sutvarkė taip, kad iš jo turėto kapitalo metinių procentų būtų skiriamos kasmet premijos tiems, kurie tais metais ypatingai pasidarbavo žmonijai. Nobelio premijos skiriamos pasižymėjusiems fizikoje, chemijoje, medicinoje, literatūroje ir kovotojams už taiką.

VORAI PRIEŠ NIKOTINĄ

Vašingtone tarptautinėje parodoje buvo demonstruojami cigaretėms filtrai, pagaminti iš.... voratinklių. Juos prisiuntė į parodą puertorikietis E. Karlo. Jis atkreipė dėmesį į nepaprastą voratinklių sandarumą (tankumą) ir nutarė juos panaudoti cigaretėse. Pasirodė, kad naujieji filtrai beveik pilnai sulaiko nikotiną! Kai kurie mokslininkai mano, kad vertėtų tam reikalui įsteigti specialias vorų plantacijas.

PARKERIS, UŽPILDOMAS VANDENIU

JAV pasirodė automatiniai plunksnakočiai, į kuriuos pritraukiamas ne rašalas, o vanduo. Plunksnakočio rezervuarėlis užpildytas vandenyje tirpstančiais dažais. Dažų pakanka maždaug dviem metams.

KULTŪRINĖ KRONIKA

IŠ 500 VARŽOVŲ KETURI LIETUVIAI LAUREATAI.

Sydnejuje įvyko didelė staigmena; juo labiau toji staigmena buvo maloni lietuviams, nes lietuviai ir buvo pačiame dėmesio centre.

Jau treti metai, kai Australijos madų išdirbinių projektų įsteigtoji premija (Australian Fashion Fabric Design Award) meno pasaulyje išeina į pirmaujančias vietas. Šis konkursas, kurio premijos siekia £1500, savo suma yra vienas iš patraukliausių Australijoje. Šio konkurso tikslas suteikti Australijos dailininkams galimybių įvesti dabarties laiko dvasią į praktišką gyvenimą. Konkursą rengia kelio didžiulės Australijos tekstilės bendrovės.

Iš keleto šimtų varžovų, kurių skaičius kasmet gausėja, atrenkama 20 tapybinių darbų, kurie sudaro pagrindinę tekstilės ornamentų skalę. Iš jų vienas išskiriamas savo pranašumu, kurie gauna £750 piniginę premiją ir aukso medalį. Po jo eina kiti 10 konkurse išskirtinų dailininkų kurie gauna po £75 su atitinkamais atžymėjimais.

Šių metų šiose konkursinėse varžybose pirmąsias vietas laimėjo lietuviai. Augščiausia premija (£750) ir aukso medalis buvo teisėjų pripažinta mūsų garsėjančiam dailininkui LEONUI URBONUI.

Ji buvo iteikta parodos atidarymo proga liepos 7 d. 12 val. Blaxland Galerijoje, Sydney.

Dailininkai lietuviai — Vaclovas Ratas ir Eva Kubbos teisėjų pristatyta kaip "highly ocmmended" ir jiems įteikta po £75 pinigais ir po sidabrinį medalį.

Iš eilės vis kiti seką aštuoni dailininkai irgi buvo apdovanoti £75 čekiu ir bronzinais medaliais. Jų tarpe irgi yra lietuvis Henrikas Šalkauskas.

Taip iš kelių šimtų varžovų vienuolikos rinktinių dailininkų tarpe keturi lietuviai yra pirmaujančiose pozicijose, ir vienas iš jų — Leonas Urbonas — yra pats pirmasis!

Šių kūrinių atspaudai tekstilėje ypač pirmą premiją laimėjusio, bus platinami ne tik Australijoje, bet visoje Pieryčių Azijoje, Japonijoje ir Šiaurės Amerikoje.

Be kita ko, reikia pažymėti, kad tekstilės firmos, dar gerokai prieš konkurso rezultatų paskelbimą, konkurso laimėtojo raštais buvo išleidusios savo tekstilės medžiagų, kurios pasirodė rinkoje kaip "best seller".

Šioji pritaikomojo meno daillės paroda, atidaryta liepos 7 d. Blaxland galerijoje (Farmers) Sydney, vėliau bus kilnojama kitose vietose: Adelaidėje Myers meno galerijoje spalio mėnesį, Ahearns, Perthe, rugsėjo mėnesį. Toliau ji bus rodoma Pietryčių Azijos, Japonijos ir šiaurės Amerikos svarbesniuose centruose.

Čia tenka tikrai pasidžiaugtinai pasigirti mūsų kūrėjais meninin-kais, kurie ne tik kad drįsta stoti į varžybas, bet tose varžybose vis pasirodo pranašesni. Belieka tik mūsų dailininkams ir kūrėjams palinkėti kuo daugiau pergalių, nes iš čia ir semiamės visi stiprybės savuose darbuose.

Australijos lietuvių grafikų kūrybos paroda buvo suorganizuota ir įvyko Čikagoje M. K. Čiurlionio galerijoje nuo gegužės 1 iki 9 d. Parodoje savo kūrinius išstatė Henrikas Šalkauskas, Eva Kubbos, Algirdas Šimkūnas, Adolfas Vaičaitis ir Vaclovas Ratas. Kaip iš spaudos pranešimų girdime, paroda praėjo su dideliu pasisekimu, visi beveik darbai buvo išparduoti ir eilė dailininkų dar susilaukė iš anapus vandenyno daug užsakymų.

Parodą suorganizavo Šviesos — Santaros Federacija ir ją atidarė Ramojus Vaitys. Kiek ilgiau ta proga pakalbėjo Pasaulio Liet. B-nės p-kas p. J.J. Bačiūnas.

Sydnejiškiai dail. Leonas Urbonas palyginamai per trumpą laiką spėjo ne tik kaip daug žadantis dailininkas užsirekomenduoti Australijos meno sluogsniuose, bet jis pažįstamas, jei ne asmeniškai tai savo kūryba ir jau daugeliui Australijos lietuvių. /MP/

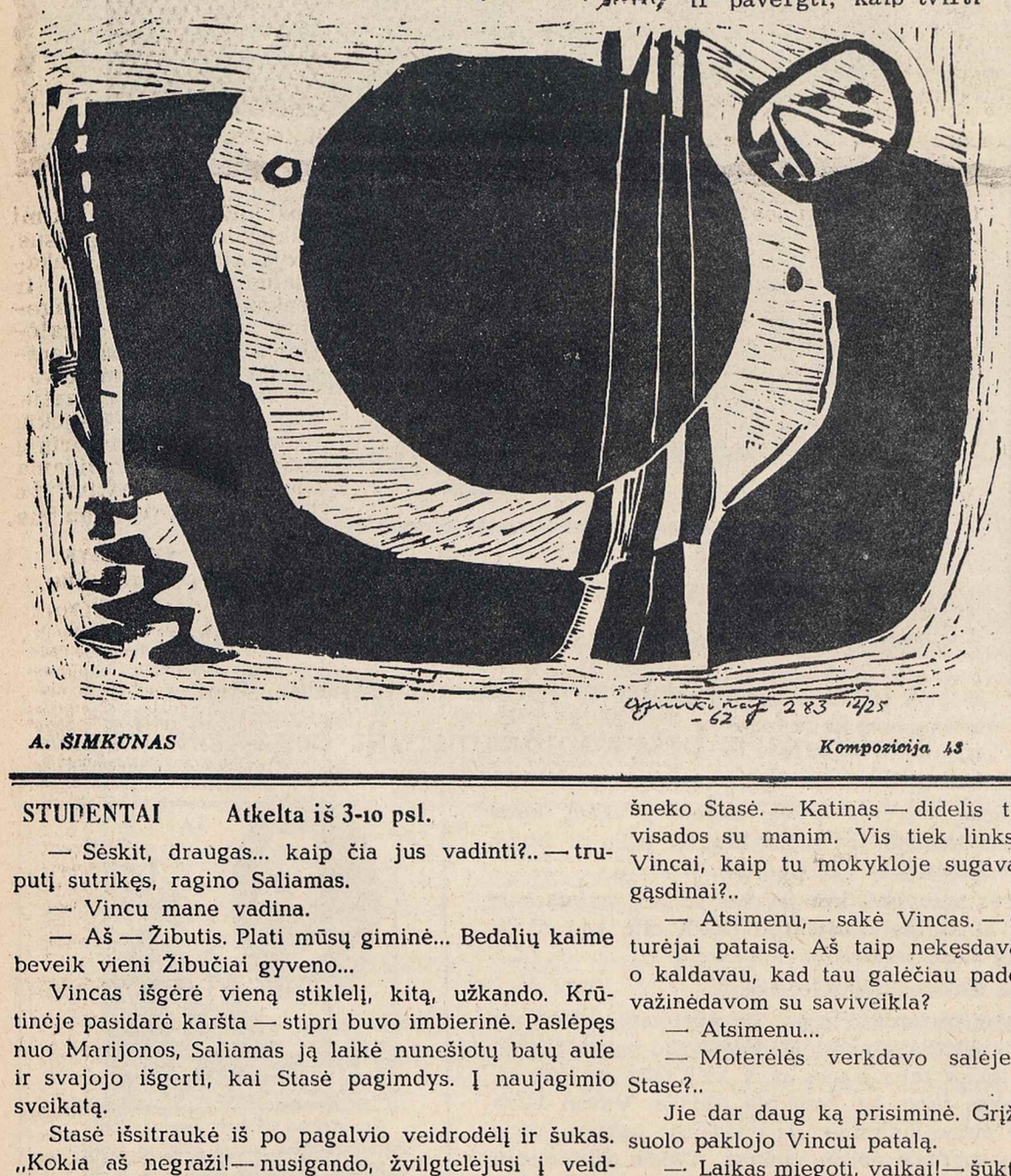

A. ŠIMKŪNAS — *Kompozicija 43*

KETURI LIETUVIAI LAUREATAI

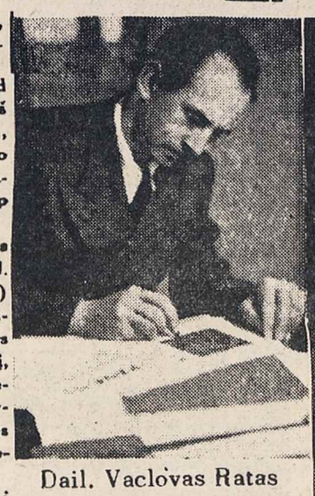

Dail. Vaclovas Ratas

Dail. Adolfas Vaičaitis

Dail. Leonas Urbonas

PRANCŪZŲ RAŠYTOJAI VILNIUJE.

Liepos 27 d. - rugpiūčio 3 d. Lietuvoje viešėjo Prancūzijos rašytojai Jean Paul Sartre ir Pimone de Beauvoir. Sartre dalyvavo Helsinkyje vykusiame komunistams simpatizuojančių organizacijų surengtame vad. Taikos kongrese. Atvykę svečiai lietuvius rašytojus ir spaudos atstovus pradžioje informavo apie Prancūzijos literatūrinį gyvenimą, teatrus ir pan. Po savaitės išvykdami iš Lietuvos, abu svečiai vilniškės ELTOS atstovui kalbėjo apie patirtuosius įspūdžius. Sartre daugiausia kalbėjo apie Lietuvą - kraštą su originalinia kultūra, apie meninkus, panaudojančius liaudies motyvus architektūroje ir pan. Svarbiausia, Sartre buvo paprašytas, jau pasikalbėjimui pasibaigus, pareikšti nuomonę, ar Lietuvos žmonės prispausti ir pavergti, kaip tvirtinanti "Vakarų šalyse reakcinė buržuazinė propaganda". Prancūzų rašytojas, dramaturgas, pagal "Tiesoje" paskelbtą pasikalbėjimo tekstą /rugp. 4, nr. 181/ atsakė, liet. esą " laisvų žmonių pavyzdys".

● Muzikas Liudas Jakavičius, atvykęs Argentinon griežė įvairiuose orkestruose ir yra įgrojęs apie 105 įvairių plokštelių. Muzikų sindikatui sušlubavus pasitraukė iš orkestro ir perėjo į pramonės sritį: pradėjo gaminti įvairius medžio meniškus ir namų reikmenis. Šioje srityje daro nemažą pažangą ir labai gerai verčiasi.

● Maskvoje leidžiamas "Ogoniok" žurnalas, atsilygindamas už kvislingiadą, išleido Justo Paleckio eilėraščių rinktinę "Milijonai širdžių".

KANADOS TEATRO MOKYKLA

Aprūpinti augantį Kanados teatro reikalą, Nacionalinė Kanados Teatro mokykla atidarė Montrealy 1960 m. vienintelę pasaulyje dviejų kalbų tokią mokyklą. Personalas yra sudarytas iš profesionalų žmonių, kaip iš Kanados, taip ir iš užsienio.

Mokykla, kuri treniruoja aktorius, direktorius, piešėjus ir technikus profesionaliam teatrui, yra dviejų kalbų-kaip kurios klasės taip yra kombinuojamos, kad studentai būtų supažindinti su vieni kitų tradicijomis - priėjimas prie teatro yra unikumas ir išimtinai kanadiškas.

Pradedant lapkričio ligi birželio m. Teatro mokykla dirba Montrealy; liepos ir rugpiūčio m. ji keliasi į teatro miestą Ontario Stratford, kur studentai yra raginami dalyvauti teatre, muzikoj ir parodose, kur vyksta metiniai Stratfordo Šekspyro festivaliai.

Veikiantieji kursai pasiūlo trijų metų praktiką. Priėmimas vyksta pagal talentus. /C S/.

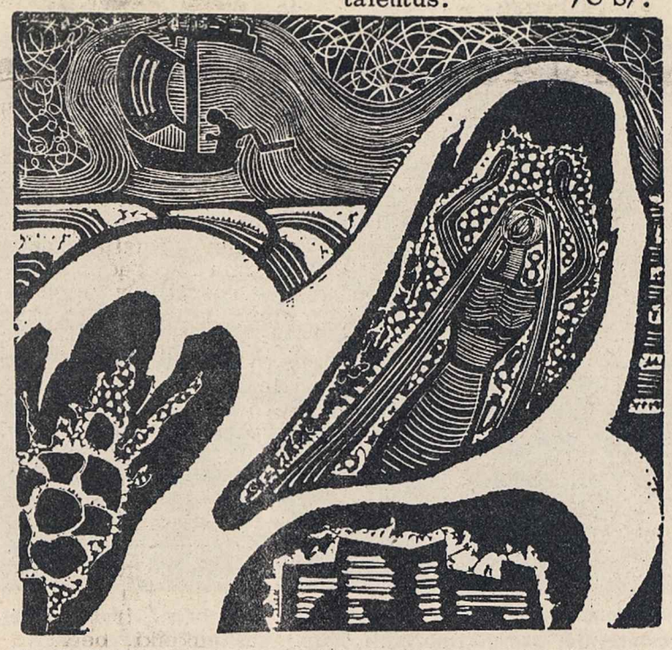

V. RATAS — *Jūratės šielvartas*

TREJOS DEVYNERIOS

VEDA DR. GUMBAS

NETIKĖKITE, JEIGU JUMS SAKO, KAD...

„Tegu apie mane ką tik nori šneka, man — nei šilta, nei šalta".

„Duodu galvą nukirsti!"

„Atleiskit, kad aš jus trukdau: aš tik minutėlę".

„Aš jums parašiau ilgą ilgutėlį laišką, maždaug prieš dvi savaites, atsimenu, pats įmečiau į pašto dėžutę. Negavote? Keista..."

„Aš jumis pasirūpinsiu kaip pačiu savimi".

„Patikėkite, aš taip kalbu tik jūsų labui... Šiaip man tai visiškai nerūpi".

„Jei jūs paprašytumėt mane prieš mėnesį, ne, prieš savaitę... Bet dabar, atvirai kalbu, neturiu atliekamų pinigų".

„Niekados, girdite? Niekados... Ir gerai atsiminkite, ką aš jums sakau: niekados, niekados, niekados".

„Jei jie manęs būtų paklausę, nebūtų taip atsitikę: aš juos šimtą kartų esu perspėjęs..."

„Supraskite, mano knyga — tai tikras dinamitas! Ji daugelį sukompromituotų... Suprantama, kad jos niekas nenori leisti..."

„Jei aš neteisus, aš pirmas pripažįstu savo klaidą".

„Aš nieko neišsigalvoju".

„Intuicija manęs niekad neapgauna".

„Tik pirmasis žingsnis būna sunkus".

„Tarp kitko, atsimink, aš nė nemanau tavęs varžyti, aš ne iš tų moterų (vyrų), kurios kabinėjasi..."

„Patikėkite..."

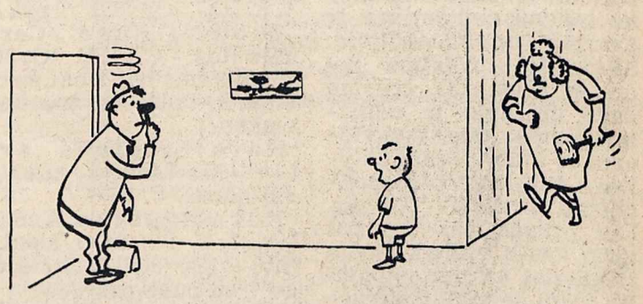

— Tėti, mama ateina iš tavęs padaryti šnicelį!

A. DELTUVOS piešinys

Solistė Juozė Krištolaitytė - Daugėlienė
Sol. J. Daugeliene dalyvaus XI-je Kanados lietuvių Dienoje St. Catharines, Ont.

STUDENTAI

Atkelta iš 3-10 psl.

— Sėskit, draugas... kaip čia jus vadinti?.. — truputį sutrikęs, ragino Saliamas.

— Vincu mane vadina.

— Aš — Žibutis. Plati mūsų giminė... Bedalių kaime beveik vieni Žibučiai gyveno...

Vincas išgėrė vieną stiklelį, kitą, užkando. Krūtinėje pasidarė karšta — stipri buvo imbierinė. Paslėpęs nuo Marijonos, Saliamas ją laikė nunešiotų batų aulė ir svajojo išgerti, kai Stasė pagimdys. Į naujagimio sveikatą.

Stasė išsitraukė iš po pagalvio veidrodėlį ir šukas. „Kokia aš negraži!— nusigando, žvilgtelėjusi į veidrodį.— Vienos akys teliko iš manęs..." Išgirdusi Vinco žingsnius, ji liovėsi šukavusis. Veidrodėlį ir šukas vėl paslėpė po pagalviu. Vincas atsisėdo prie lovos ir nežinojo, nuo ko pradėti kalbą.

— Kaip gyveni, Stase? — paklausė galvodamas: „Pasikeitei tu... Bet kasų nenukirpai..."

— Nieko, gerai gyvenu... Pasakok apie Institutą, apie viską pasakok... — atsakė Stasė, klausdama savęs: „Jis turi nekęsti manęs... Gal tik neparodo?.."

Saliamas išėjo į fermą. Vincas ir Stasė liko vieni. Ant stalo degė lempa. Ant krosnies krašto murkė Mitkis. Kvepėjo neseniai kepta duona.

Vincas pasakojo apie Institutą. Jam rodės, kad nieko naujo negali pasakyti, o Stasei kiekviena smulkmena buvo didžiausia naujiena.

Stasė tylėjo. Nutilo ir Vincas. Kamine ūžavo vėjas, laikrodis su Saliamo pritaisytais patobulinimais švelniai atskambino vienuoliktą:

— Cing-cang, cing-cang...

Stasė, čia supindama, čia išpindama kasą, žiūrėjo į Vincą.

Pasirodo, kad jų gyvenime buvo kažkas labai gražaus, nerūpestingo, anksčiau neįvertinto. Apie tai galvojo abu.

— Kai lieku viena — labai negerai,— pirmoji prašneko Stasė. — Katinas — didelis tinginys, jis beveik visados su manim. Vis tiek linksmiau. Ar atsimeni, Vincai, kaip tu mokykloje sugavai pelę ir mane išgąsdinai?..

— Atsimenu,— sakė Vincas. — O tu iš geometrijos turėjai pataisą. Aš taip nekęsdavau tos geometrijos, o kaldavau, kad tau galėčiau padėti... Atsimeni, kaip važinėdavom su saviveikla?

— Atsimenu...

— Moterėlės verkdavo salėje... O tu prisimeni, Stase?..

Jie dar daug ką prisiminė. Grįžo Saliamas. Jis ant suolo paklojo Vincui patalą.

— Laikas miegoti, vaikai!— šūktelėjo iš virtuvės.

— Tuojau! — atsiliepė Vincas. — Rytoj važiuoji į ligoninę,— pasakė išeidamas Stasei.

— Važiuoju,— neprieštaravo Stasė.

Užsimetęs Saliamo kailinius, Vincas gulėjo ant suolo. Užkrosny sučirpdavo svirplys, bet, lyg susigėdęs savo balso, ir vėl tuojau nutildavo. Vincas neužmigo. Jis suskaičiavo ligi tūkstančio, paskui — ligi dviejų. Miegas neėmė. Iš tuščios cigarečių dėžutės pasidarė peleninę ir užsirūkė.

Kambarėlyje lyg sudejavo Stasė. Vincas pašoko, pirštų galais prisėlinęs, pravėrė duris. Stasė alsavo sunkiai, bet ritmingai. Vincas pasiklausė ir uždarė duris. Ne, jis neapsiriko. Pro miegus Stasė vėl sudejavo tyliu, gailiu atodūsiu. Vincas iš bejėgiškumo sugniaužė kumštis. Ką jis gali padaryti? Nieko. Priekaištavo pats sau: „Neišsaugojai jos... Kitus mokai, o pats geriausią draugą buvai praradęs. Kovoti už meilę reikėjo! Kovoti! Jonas būtų čia... Kai Stasė sudejuoja, priverščiau ją šliaužioti žeme! Priverščiau!"

Pakilo iš lovos ir Saliamas:

— Nesimiega, vaikine?

— Nesimiega,— atsitokėjo Vincas.

— Tu miegok, vaikine,— Saliamas šlepsėjo aplink stalą, ieškodamas degtukų.— Aš kaip kiškis — viską girdžiu. Kad ji sudejuoja — tai nieko. Iškart pažadindavau. O ji nieko neatsimena. — Saliamas užsirūkė.— Žmogus, vaikine, per motinos skausmą į žemę ateina. O ateina, kad galėtų džiaugtis gyvendamas. Miegok. Aš pasėdėsiu. Jos tėvai turi atvažiuoti. Miegok.

Vincas vėl palindo po Saliamo kailiniais.

Nuovargis nugalėjo — jis užmigo.

Dar buvo tamsu, kai Vincą pažadino Saliamas:

— Stasė nubudo.

— Vincai! — tuo pačiu metu pašaukė Stasė.

Ji sėdėjo atsirėmusi į pagalves. Jos veidas buvo paraudęs, išpintos kasos dengė pečius.

— Negera man, Vincai... — Stasės akys maldavo atitolinti tai, kas nesulaikomai artinosi. — Aš neišlaikysiu...

— Neįsikalbėk kvailysčių! — rūstokai tarė Vincas. — Aš su tavim. Tuoj grįžtu, — ir išskubėjo pas Saliamą.

Saliamas baigė rengtis. Vyrai tylėdami pasižiūrėjo vienas į kitą.

— Aš tuojau. Rogės paruoštos, — skubėjo Saliamas.

Stasę išnešė, paguldė tarp dviejų duknų, galvą apstatė pagalvėmis. Lėtai slinko rogės, rėždamos pusnis. Vincas sėdėjo palinkęs prie Stasės, kad užstotų veidą nuo sniego. Jis jautė, kaip Stasė tankiai alsuoja.

— Duok ranką... — paprašė ji.

Stasė spaudė Vinco ranką taip tvirtai, tartum ji viena tejungtų ją su gyvenimu.

Slinko pro šalį seni Zypliškės parko medžiai. Artėjo ligoninė. Stasė sušnabždėjo:

— Aš tvirtesnė, Vincai... Atsiminei... Atvažiavai... Dėkui...

Kai nešė Stasę į ligoninę, Vincas, atsisveikindamas ant prieangio, nusiėmė kepurę. Vėjas šiaušė plaukus, nešė sniegą, kuris tirpo ir smulkiais lašeliais riedėjo per veidą. Saliamas patraukė Vincą už rankovės:

— Važiuojam.

Nukelta 6-an puslapin.

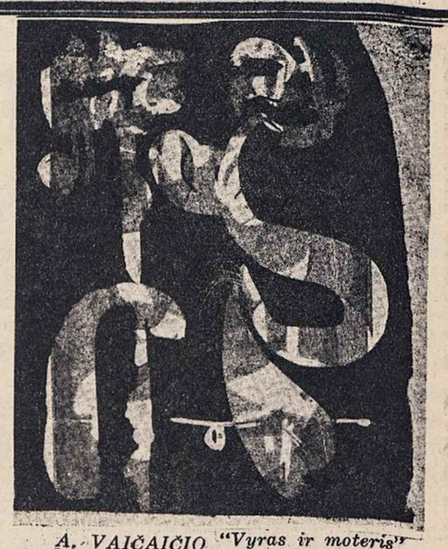

A. VAIČAIČIO "Vyras ir moteris"

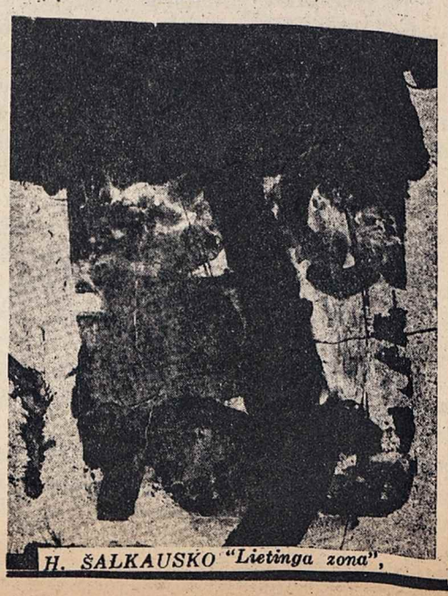

H. ŠALKAUSKO "Lietinga zona"

VISI RUOŠKIMĖS VYKTI
į
XI-tą KANADOS LIETUVIŲ DIENĄ
ST. CATHARINES, ONT.

RUGSĖJO MĖNESIO 4 ir 5 DIENOMIS, DARBO DIENOS SAVAITGALYJE.

PROGRAMOJE:

ŠEŠTADIENĮ, RUGSĖJO 4 DIENĄ:

lO val. ryto prie McKinnon ŠAUDYMO RUNGTYNĖS. Dalyvauja: St. Catharines ir Hamiltono Ramovėnai, Toronto Šauliai ir Wellando Medžiotojų ir Meškeriotojų klubas "Lituanica".

6 val. vakaro SUSIPAŽINIMO BALIUS-ŠOKIAI "Black Sea" salėje, 455 Welland Avenue.

Šokiams gros Vytauto BABECKO ORKESTRAS.

Salė ir BUFETAS bus atidaryta nuo 12-tos valandos dienos ir veiks visą laiką.

SEKMADIENĮ, RUGSĖJO 5 DIENĄ:

1 val. po pietų IŠKILMINGOS PAMALDOS, laikomos Prelato Dr. J. Tadarausko Katalikų Katedroje, Church Street. Pamokslą sakys T.T. Pranciškonų Provincijolas poetas T. Leonardas Andriekus, OFM. Pamaldų metu giedos Čiurlionio ansamblis, vedamas muziko Alfonso Mikulskio.

2.3O val. FUTBOLO RUNGTYNĖS "Club Heidelberg" aikštėje, 569 Lake Street East. Dalyvauja: Chicago's ir New York'o klubai.

5.3O val. IŠKILMINGAS ŠIOS LIETUVIŲ DIENOS AKTAS IR KONCERTAS "Denis Moris" gimnazijos Audi--torijoje, Glen Morris Drive.

Akto metu tars žodį Lietuvos Gen. Konsulas Dr. Jonas Žmuidzinas. Pagrindinę kalbą pasakys PLB Valdybos Pirmininkas J. Bachunas.

Koncertą išpildys Čiurlionio ansamblis, vedamas muziko Alfonso Mikulskio ir solistai: Juzė Krištolaitytė - Daugėlienė, Algis Gylys ir Henrikas Johansonas.

Ryšium su reikalavimu Lietuvai laisvės bei nepriklausomybės atstatymo ir 25 metų Lietuvos okupacijos sukaktuvėmis bus priimtos rezoliucijos.

Įėjimas į Aktą-Koncertą 2 dol., moksleiviams 1 dol.

PIRMADIENĮ, RUGSĖJO 6 DIENĄ:

Pasisvečiavimas su giminėmis, bičiuliais, pažįstamais ir Niagaros krioklių lankymas.

VISUS TAUTIEČIUS SU KAIMYNAIS IR BIČIULIAIS KVIEČIAME ATSILANKYTI Į TRADICINĘ LIETUVIŲ DIENĄ.

Vienuoliktai Kanados Lietuvių Dienai ruošti Komitetas St. Catharinėje.

Čiurlio Ansamblio vedėjas muz. A. Mikulskis ir kanklininkių vedėja O. Mikulskienė

Čiurlionio ansamblis, viduryje ved. A. Mikulskis, priešakyje kanklininkės.

LIETUVOS VAKARAI

Atkelta is 3 io psl.

kraipę. Rusai davė visai naujus rusiškus vardus, kurie nieko bendro neturi su Prūsų Lietuvos praeitimi", rašo straipsnininkas. - Dėl to jo tokio rašymo iškart reikia kelių patikslinimų:

I/ Prūsų žemės ir Mažosios Lietuvos vietovardžių. / vandenvardžių ir vietovių bei gyvenviečių pavadinimų/ vokietinimo reikalu žinome tris laikotarpius: a/ vokiečių teutonų - kryžiuočių ordino/laikai ligi vad. Trečiojo Reicho, ir tik po to c/ Trečiojo Reicho nacių-hitlerininkų laikai nuo 1938 metų, kada ypač pagal Lietuvos valstybės sieną plačioje ilgoje juostoje buvo suvokietinta suhitlerinta specialiai tik mūsiškieji, baltiškieji, vietovardžiai. Prūsų žemės ir M. Lietuvos - Karaliaučiaus srities įvairių laikų reikalams tie trys tarpai yra būtini nusimanyti, nes jie, pirmučiausia, nevienodo istorinio ir politinio plauko.

2/ O Sov. Rusija surusino visokių laikų lietuvių, prūsų ir vokiečių vietovardžius ne vien Lietuvos valstybės pasienyje, bet visoje M. Lietuvoje-Karaliaučiaus srityje tuoj po 1945 metų Sov. Rusijai ir Lenkijai neišsakytai palankios Potsdamo "trijų didžiųjų" konferencijos. Reikia griežtai pabrėžti, kad Sov. Rusijai rūpėjo ir teberūpi lietuvius /kartu ir latvius bei estus, net suomius/ išnaikinti ir lietuviškuosius bei prūsiškuosius /dažnai jie visiškai panašūs/ vietovardžius iš žemėlapių, knygų, laikraščių, kelių rodyklių ir administracinių raštų trinte ištrinė. Jei Sov. Rusijai tai nebūtų rūpėję, vargiai ji būtų griebusi rusinti ir vokiškuosius vietovardžius. Mat, Sov. Rusija, vadovaujama tų pačių carinių - rusofilinių monarchistų, gerai žinojo, kad vadinamųjų vokiškųjų vietovardžių vieni dar primena lietuviškuosius vietovardžius /juos žr. šio skirsnio gale/, antri pusiau vokiški /pvz. Heiligenbeil aps. mst. iš vok. Heili-en plus baltų beil-, anksčiau ir vokiečių čia yra buvęs rašomas peil-, o tai yra nuo prūsų, lietuvių ir latvių žodžio pilis/ ir treti visiškai vokiški, betgi istoriniuose šaltiniuose dažnai dar galima atsekti, kad jų vietoje kitkart yra buvę baltiški vietovardžiai, nes aborigenai čia visur yra gi tik baltai. Pvz. Prūsų žemės pavyslyje Pamedės srityje prie Zirgūnos /vok. Sorge iš Sar-j-a, plg. Sar-ij-a, Pa-ser-ij-a, Seir-a upėvardžius; Drūsuo Drūs-en-s, vok. Drausen-s, lenk. Jeź. Drūžno, ežero pietinis įtakas/ upės yra prūsų vardo Kirsos pilis, sen. vok. Kirsburg, Vokiečių ordino užimta I prūsų 1233-1249 m. - 16 metų trukusiame sukilime prieš vokiečius ir perkrikštyta tarsi krikščioniškai vokišku pavadinimu "Christburg" suprask, Kristaus pilis, prūsų vadą Kirsą "Kristumi" pavertus", lenk.-vok. Kiszpork. Po 16 metų žiaurios kovos ir prūsų pralaimėjimo Vokiečių ordinas kaip tik toje nugalėtoje baltų Kirsos pilyje ir sutartimi paklupdė mūsų prūsus, labiausia, žinoma, vakarinius - pavyslinius, ir lenkams čia savo nagelius prikišus: nugalėtiems prūsams buvo antmesta ilga 1249 metų vasaros 7 dienos sutartis, dar ir mūsiškių be jokių anokių svarbių istorinių pasiškinimų vadinama Christburgo sutartimi, žr. LE. III 541 p. Daugiau bus.

BALTIC WOODWORK CO.

DAROMOS ĮVAIRIOS DURYS, LANGAI, VIRTUVĖS KABITAI. IR KITI ĮVAIRŪS MEDŽIO DIRBINIAI.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS.

Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.

Montreal, P. Q. Tel. DO 6-3884.

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas $ 120.000

J. Skučas, Prez. RA 2-6152 6966—44 Ave. Rsmt.

Superkame sklypus ir žemę Montrealyje bei apylinkėje. Už indėlius mokame 8% dividendą.

JOE'S BUTCHERY & GROCER

J. LAURINAITIS

ALUS IR ĮVAIRIAUSI MAISTO PRODUKTAI.

ILGAMETIS PRITYRĘS SAVININKAS ŠVIEŽIŲ IR RŪKYTŲ DEŠRŲ GAMYBOJE.

VISKĄ PRISTATO Į NAMUS ARBA Į PARENGIMŲ VIETAS.

PRISTATYMAS GREITAS IR SĄŽININGAS Į VISAS MIESTO DALIS.

1918 FRONTENAC ST. Montreal. LA 4-0209.

Tel. 525-8971

Tony's Photo Studio

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS - MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

1920 Frontenac St. Montreal, P. Q. T. Laurinaitis

LaSALLE AUTO SPECIALIST Reg'd

SAV. G. DESROCHERS

Taisau ir dažau lengvas mašinas

7717 GEORGE LASALLE, QUE.

(Priešais „Nepriklausomos Lietuvos" redakciją)

Tel.: garažo 366-0500

namų 366-4203

75 ir 81 St. Zotique St. E.

Tel: CR 7-0051, MONTREAL

GEORGE LAVINSKAS

ALLSTATE INSURANCE

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.

288 - 2nd Ave., LaSalle. Tel: 366-5309.

BELLAZZI - LAMY, INC.

DO 6-6941 7682 Champlain Blvd. LaSalle

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insulacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

SIUNTINIAI LIETUVON

per

Kaufman's Woollens & Textiles

4115 St. Lawrence Blvd. Montreal, P. Q. Tel. VI 2-5319.

Iš čia pasiųsite siuntinius savo artimiesiems

garantuotai skubiausiai ir

urmo kainomis

(30—40% žemiau rinkos kainų)

IMPORTUOJAMA IŠ ANGLIJOS

geriausias angliškas vilnones medžiagas vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir suknelėms.

Turime didžiulį pasirinkimą viln., kašmiro ir šilk. skarelių

Ateikite ir įsitikinsite, kad čia perkant sutaupysite.

PRIIMAME UŽSAKYMUS

vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams.

Priimami užsakymai Made to Measure vyriškų kostiumų iš geriausių angliškų medžiagų. Kaina $50, kelnės $10.

SAVININKAS CH. KAUFMANAS

Lietuvos pilietis. Buvęs audinių fabriko Litex Kaune vedėjas. Laisvai kalba lietuviškai.

A. NORKELIŪNAS

Commisioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)

Montreal 36, Que. Tel. RAymond 7-3120.

ME 7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117—6th Avenue, Lachine.

Telefonas 768-6679

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius ir kitą Jūsų namų apyvoką.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.

1205 CHURCH Ave., Verdun, Montreal.

SVYTURYS SU ATOMINIU ŠVIESOS ŠALTINIU

Priešais Baltimorę esantis švyturys — vienas seniausių Amerikoje ir pirmas švyturys pasaulyje su atominiu varikliu. Energijos šaltiniu švyturyje yra stroncio 90 reaktorius. Šis reaktorius, neatnaujinus branduolinio užtaiso, galiduoti energiją dešimt metų.

Toks švyturys labai praktiškas arktiniuose vandenyse, kur elektros baterijų pakrovimas arba švyturio aprūpinimas dizeliniu kuru susiduria su nemažais sunkumais.

PRANEŠAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ —

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga, įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per keletą minučių sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą. Visais tyrimų atvejais, švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo tokie nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių. To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formos: „Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse.

Pasitenkinimas — arba grąžinami pinigai

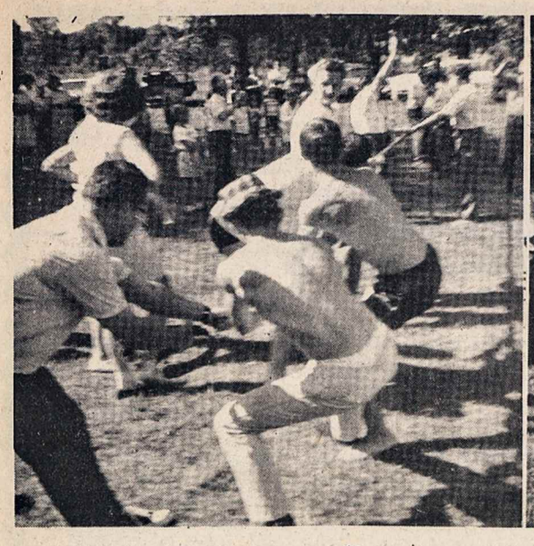

Montrealio ir Otavos lietuvių susitikimo subuvime Ponų Skruibių ūkyje ties Pointe Fortune vienas įdomiausių momentų buvo virvės traukimo momentas, kurin įsitraukė vyrai, moterys ir vaikai. Čia ir matome vykstant kovai, kuri nebuvo paprasta.

AUDRONĖ

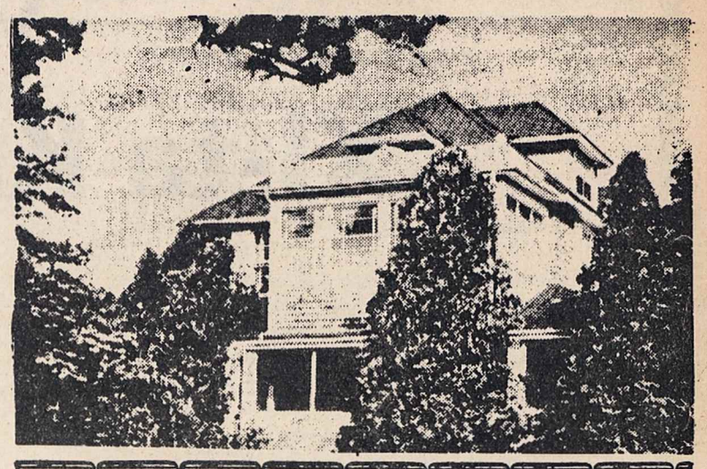

Geriausiai pailsėsit per atostogas garsiame
CAPE COD — OSTERVILLE KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO
jūros pliažo — gražioje lietuviškoje
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd. Osterville Cape Cod Mass 02655 USA.
Tel. (Area 617) 428-8425.

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.
- Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą, to dėl visi malonai kviečiami at vykti praleisti savo atostogas. Atidaroma vasarojimui nuo birželio mėn. 15 d. iki rugs. 15 d.

IŠ ANKSTO KREIPTIS:
Ed. Jansonas, 15 Rosedale St., Boston Mass. 02-124 USA.
Tel. 288-5999, o po birželio 15 d. tiesiai į vilą
AUDRONĖ — MRS. MARIJA JANSONAS.
Osterville Cape Cod Mass., 02655 USA. —

Rašo St. Dalius.

Atostogos

Karibų jūrojs - Antilų salose

POVANDENINIS PARKAS

Pakėlus bures laivelis greit išmano vruoja iš uosto ir pasuka į atvirą jūrą. Vėjas čionai pučia gana smarkiai ir nuo įtemptos būrės stiebas braška, nes visą laiką būriuojame prieš vėją zigzagais. Išplaukus į atvirą jūrą, bangos laivelį juo toliau, juo daugiau meto. Taip paplaukus gerą valandą jau ir po paširdžiais ne visai malonus atsiranda jausmas. Dairomės, akis susmeigę į netolimą salą.

Pagaliau po gerų dviejų valandų plaukimo esame prie salos.

Buck Island yra vos mylios ilgio, o pločio neturi nei tiek. Iškilusi 329 pėdas virš jūros paviršiaus. Ši salelė paversta tautiniu parku su koralų ryfu, kuris apsupa beveik pusę salelės. Šie koralų ryfai auga netoli kranto mažomis kolonijomis. Tas koralų barjeras nusitęsia tolyn į jūrą, kurią atskiria padarydamas negilią ramią lagūną /angliškai-lagoon/.

Jūros bangos ateidamos sudūžta ant koralų barjero. Sustojame pasimaudyti ir pasipraktikuoti kaip vartoti veido maskę, snorkelį ir ant kojų gumines varlės kojas /swim fins/.

Veido maskę užsidedant suspaudžiama nosis, kad per ją nekvėpuotum, o į burną įsikandama apie trijų pėdų ilgio snorkelis-gumi nis vamzdelis, per kurį kvėpuojama. Įsikandus snorkelį ir panėrus veidą, apsaugotą maske, į vandenį, atsiveria jūros dugno pasaulis. Vanduo tyras, kaip kristalas, kuriame žaidžia įvairiausio didumo žuvys. Bebandydami snorkelį, įtraukiame ne vieną gurkšnį jūros vandens, nes reikia praktikosjuo naudotis. Žiūrėk, ir patraukei maskę-į ten vandens pribėga iki akių ir spiaudydamas sūrų vandenį keli galvą į viršų, kad atsikvėptum. O jau su varlės kojom visai bloga susitvarkyti-spaudžia kojas ir visai nebando klausyti kūno judesių...

Atplaukęs kitas laivelis anksčiau irgi daro tuos pačius bandymus, kaip ir mes. Pagaliau kapitonas nusprendžia, kad galima leistis povandeninio pasaulio pamatyti. Pakeliamos burės ir buriuojame į antrą salelės pusę prie koralų ryfo. Jūra putoja, atsimušusi į koralų ryfą, bet šiapus vos juda.

Nuleidus inkarą, dedamės maskes, snorkelius ir šokame į jūros vandenį. Nuleidus galvą į vandenį, atsiveria NUOSTABUS PASAULIS', kuris sunkiai duodasi aprašomas ar apibūdinamas. Reikia būti poetu ar gi dailininku, kad atpasakotum nuostabias formas ar spalvas, kurios matosi skaidriame vandenyje. Kad gražu, kad puiku-to neužtenka išreikšti tą vaizdą, tą savotišką jausmą, kurį jauti stebėdamas tą grožį. Pats pagrindinis koralų ryfas yra vientisas ir solidnas, vadinamas "elkhorn coral", kuris laipsniškai eina žemyn nuo jūros paviršiaus iki dugno apie 35 pėdas gilumo, kur baltas smėlis šviečia pro koralų tarpus.

Ryfas yra išraižytas įvairiais tuneliais ir išsišakojimais iki 20 pėdų gylio. Tenai auga apvalios galvos išraižytos lyg smegenų griovelėmis, todėl vadinami brain coral-. Šitie koralai beveik pasiekę paviršių kai kuriose vietose padarydami puikią sustojimo vietą pavargusiam plaukikui. Kai kurie siauri tuneliai prasiveržia į atvirą jūrą ir plaukikas gali perplaukęs į antrą pusę ryfo stebėti, kaip jis nusileidžia į jūros gelmes. Tačiau reikia plaukti atsargiai, kad nesusižeisti į koralų aštrumus. Iš koralų gelmių stiebiasi lianos, panašios į žoles. Visas jūros dugnas koralų srityje paženklintas ant akmenų išrašytais ženklais, rodančius plaukimo kryptį ir žuvų vardus. O jau žuvų įvairumas, spalvų gražumas ir formų gausumas. Drąsios ypač mažosios, priplaukia tiesiog prikišdamos nosį prie rankų, didesnės laikosi nuošaliau. Pačios didžiosios ilsisi ant jūros dugno nekildamos į paviršių. Nė nepajunti, kaip perplauki visą paženklintą kelią ir reikia sukti atgal prie laivelio. Vistiek dar suspėju nuryti porą gurkšnių vandens ir įlipus į laivelį pasidaro tučtuojau bloga.

Atgal kelionė visa valanda trumpesnė, nes būriuojame pavėjui ir tik su viena bure

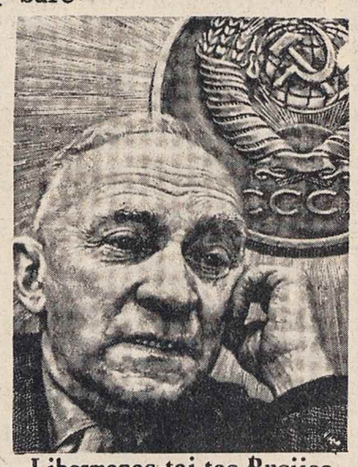

Libermanas-tai tas Rusijos žmogus, kuriam prirašomi nuopelnai už naująją Rusijos ekonominę politiką, tai naujojo NEPo kūrėjas.

B. VRUBLEVIČIUS.

3-se frontuose

Rusų—Italų—Vietnamo

3. PRANCŪZŲ NELAISVĖJE

Nekantriai laukėme kokio nors išganymo ar stebuklo. Nes juk buvome jauni, kupini ryžto ir troškome gyventi laisvėje. Už ką tokią baisią dalią likimas lėmė mums, nieko nekaltiems Lietuvos vyrams? Ar už tai, kad 1939 m. Hitleris pradėjo karą, kad Lietuva laikėsi griežto neutralumo? Ar todėl, kad anuomet, susitarę su Stalinu, jie dalijosi mūsų gimtąją žemę? Ar dėl to, kad paskui, lyg du šunės, susipiovę, prievarta gaudė frontui vyrus? O gal todėl, kad vakarų demokratijų kareiviai kelerius metus liejo kraują už visų žmonių ir tautų laisvę, už teisybę ir taiką? Štai jums ir taika! Už spygliuotų vielų...

Vieną dieną nugirdom komendanto pranešimą, kad bus atleidžiami visi silpnos sveikatos belaisviai ir civiliai buvūsieji vyrai. Nudžiugau ir aš, galvodamas

GAL PASISEKS IŠEITI Į LAISVĘ

Tučtuojau prisistatė nemažai "ligonių" sveikatai patikrinti. Gydytojai, ambulatorijoje, virėjai buvo iš vokiečių-belaisvių, o ne iš prancūzų. Ligoniu ir mane pripažino. Liga "Bassedow". Po savaitės dar mus apžiūrėjo prancūzų gydytojai. Rodos, praėjau. Laukiau išganymo. Iš tikrųjų, štai liepos 13 d. girdime per garsiakalbį šaukiant pavardes /jų tarpe ir mano/.

Visi pripažintieji sergą turėjome ruoštis artintis prie "laisvės vartų" atleidimui. Džiaugsmui nebuvo galo, ir skubiai ruošiausi. O mano draugai-palapinės net Vytas P-kas, Jonas B-is ir kt. pavydėjo, bet džiaugėsi "mano laime", prašė greičiau atsiųsti maisto ir neužmiršti likusiųjų tautiečių. Žinoma, prižadėjau.

Pasiruošęs artinausi prie vartų. O tą rytą saulė irgi šypsojosi mums apgaulingai. Artinamės po vieną. Iš abiejų pusių tikrina dokumentus ginkluoti sargybiniai. Štai, mano eilė. Drąsiai be abejonės, su šypsena prisiartinau prie stalų, kur sėdėjo vokiečių "išdavikai".

Pažiūrėję į manę ir į dokumentus, paklausė, iš kur esu kilęs. Atsakiau - iš Lietuvos. Tada sako man - "Gaila, bet

SVETIMTAUČIAI NEIŠLEIDŽIAMI".

Kreipėmis pas prancūzų viršininkus, bet be rezultatų. Taip ir neteko į laisvę išeiti.

Mūsų tarpe pradėjo plisti gandai, kad prancūzai žada mus perduoti rusams. Nusiminimui ir baimei nebuvo galo. Vėl reikėjo kokiu nors būdu gelbėtis.

Vieną dieną nugirstame, kad esąs kažkoks

SVETIMŠALIŲ LEGIONAS.

Visi lietuviai /apie 150/ kreipėmės į stovyklos vadovybę ir prašėmę platesnių informacijų. Žinoma, to tik ir reikėjo, to tik ir laukė prancūzai. Nes jiems reikėjo kariuomenės prityriuosios kolonijoms. Taip dėl beprasmingos pražūties Sibire, dėl baimės, dėl duonos kąsnio ir laisvės, nutarėm išmėginti laimę svetimšalių legione. Užsirašėm, praėjome sveikatos komisijas ir buvome priimti, nors po keleto bado mėnesių nepergeriausiai atrodėme - oda ir kaulai...

Mus pasekė dargi - vengrai, ukrainiečiai, ir kt. Visus mus išvežė į mažesnę stovyklą-Fillingen miestelį. Gavome daugiau pavalgyti ir pasijutome, jog vėl esame žmonės. To neužteko išbadėjusiems, todėl vakarais artimiesiems ūkininkams iškasdavome "apvogdami" bulves bei soduose vaisius.

Iš ten po savaitės traukiniu

VEŽĖ Į PRANCŪZIJĄ,

netoli Paryžiaus Coulomien's miestą. Ten išbuvome 2 savaites kareivinėse, kuriose turėjome atlikti formalumus ir dar kartą pereiti sveikatos patikrinimus. Deja, dėl sveikatos dar nemažai vargšų vyrų atpuolė ir tapo sugrąžinti į belaisvę...

Mus gi nuvežė Marseilin. Skubotai aprengė 18 amž. uniforma. Pasirašę 5 metams sutarti,

PASIDARĖME LEGIONIERIAIS.

Tai įvyko 1945 m. rugsėjo 7 d. Dar savaitė ir susidarė transportas. Teko atsisveikinti su Europos krantais. Išplaukėme Š. Afrikos link. Po 2 parų išlipome Oran'o uoste. Traukiniu nuvežė mus į legiono centrą Sidi Bel Abbes.

Pro ten įeina ir atitarnavę išeina visi legionieriai. / Legiono garsas yra patraukęs į jį nemaža karalių, princų ir artistų.

Čia tarnavo: Serbijos princas, kuris vėliau tapo Serbijos karaliumi, Monaco princas, Louis II, Cambodžos karaliaus sūnus, Danijos princas, kaizerio-Wilhelmo 2-jo pusbrolis ir kt.

Legiono karius sudaro 52 TAUTYBIŲ VYRAI.

Legiono vėliavoje žodžiai: "Honneur et Fidelite" /Garbė ir ištikimybė/. Jis atšventė 134 metų sukaktį, įkurtas 1831 m. karaliaus Louis Philippe. Kovėsi: Afrikoje, Ispanijoje, Italijoje, Indokinijoje, Kryme, Meksikoje, Madagascare, Syrijoje. Nepaprasta drausmė. Griežtai draudžiama net karininkams diskriminuoti t.y. skirtyti legionierius, šaukti pagal rases ar tautybes. Vien tik bendru vardu: "legionierius". Tarnybos metu privaloma prancūzų kalba, o laisvalaikiu galima ir savą. Tarnybos laikais ne mažiau angažiuojamasi 5 metams, o po 15 m. gaunama pensija. Iki II-o pas. karo priimdavo be tapatybės dokumentų /todėl buvo net "ganksterių" valkatų, bei tų, kurie slėpdavosi nuo policijos/.

Mes atvykome naktį, apie 3 val. Nežiūrint kelionės nuovargio, tuojau mus iškratė, ištardė, o po visų tų ceremonijų, jau prašvitus, nuvedė pas kirpėją. Nevienam teko apgailestauti savo gražių garbanų. Atrodėme lyg kopūstų-galvos. Po to sekė "pirtis". Šaltu vandeniu paskubomis, nes seržantai rėkavo, šaukė: "Vite, depechez vous!" /greitai, paskubėkite/. O kuris nesuspėdavo, tai ir spyrį gaudavo batu. Čia pradėjome pažinti tikrąjį legionio veidą ir sistemą.

Iš ten mus paskirstė po batalionus - kuopas. Atsidūriau vienas tarp svetimtaučių,

NETOLI SACHAROS,

Kreider kaime, kuriame tęsėsi varginantis 4 mėnesių apmokymas. Kiek būdavo vargo ir "juoko-pro-ašaras", nemokant prancūzų kalbos. Pavz: komanda -dešinėn! kairėn, ramiai etc. O mes žiopsom, žvalgomės nežinodami, ką daryti. O seržantai pykdavo, rėkaudavo ir aiškindavo rikiuotės judesiais. Atsirado instruktoriai mums du vyr. Seržantai vokietis ir rusas, be galo žiaurūs Sandmeyer ir Schmidt, kurie jau tarnavo po 18 metų legione. Bent susikalbėdavome vokiečių ir rusų kalbomis. Keli neišlaikę disciplonos pabėgo. Deja, vieną radome arabų nužudytą, antrąjį sugavę nuteisė metams į drausmės batalioną - Co-Lombbechar /Sacharoje, iš kur nedaug kuris turėjo laimės sugrįžti sveikas/... D.G.

STUDENTAI Atkelta iš 4-to psl.

Jie grįžo, nė žodžio nepratardami vienas kitam. Namuose atsigulė taip pat tylėdami, bijodami sutrikdyti už sienos, Stasės kambarėlyje, įsiviešpatavusią tylą.

Vincui rodės, kad jį šaukia Stasė: „Vincai, man negera..."

Viskas, ką jis padarė gyvenime, būtų tik lašas prieš tai, jei galėtų dabar padėti Stasei. Bet tai — neįmanoma. Šitas bejėgiškumas buvo skaudesnis už bet kokius sunkumus.

XXXIII. SALIAMAS ŽIBUTIS

Vėjas iš paskutinių jėgų švokštė Zypliškės parke. Įsikibdavo į seno, trimis glėbiais teapkabinamo ąžuolo dreves ir, piktai purkšdamas iš jų piuvenas, stengdavosi pargriauti senį. Ąžuolas, įsispyręs į žemę, nė nekrustėldavo. Dar labiau įšėldavo vėjas ir, laužydamas nudžiūvusias šakas, apsupdavo ąžuolą sniego sūkuriais.

Antra diena nesiliovė pūga. Į pavakarę vėjas pradėjo šlamšti. Pažeme vienas kitą ginė tamsūs debesys. Varnos karksėdamos leidosi ant kelių.

„Prieš galą šėlsta,— kalbėjo žmonės. — Bus atlydys. Vyturio šventė, o kalvelės plikos nematyti."

Per pusnį link ligoninės brido Saliamas ir abudu Vaiskiai. Iš pastatytos apikaklės tekyšojo Saliamo nosis. Jis trepsėno skersas, užstodamas nuo vėjo Stasės motiną. Vaiskienė, taip pat apsivilkusi kailinukais, apsimuturiavus languota skara, riedėjo šalia Saliamo, maža kaip ir jis. Priekyje brido Vaiskys. Jo veidas įraudo, tankūs suraukti antakiai pribiro sniego. Jis atsigręždavo ir, plaikstant pūgai palto skvernus, retkarčiais šūkteldavo Saliamui:

— Ar toli?!

— Tuojau! Ana, va!.. — Saliamas parodydavo pirštine į sniego sūkurį.

Ir vėl visi judėdavo tolyn.

— Vėjas kaip pasiutęs šuo kandžiojasi... — sumurmėdavo Saliamas panosėje.— Ar nesušalai, močia? — klausdavo Vaiskienės.

Ši tylėdama papurtydavo apmuturiuotą galvą.

Parke pūga taip nebesiautė. Vaiskys nuskubėjo toli į priekį. Vaiskienė tyliai sau ištarė:

— Pavėlavom... — ir paspartino žingsnį.

Žibutis ir parke ėjo skersas, vis žiūrėdamas į ją.

— Dvejuos pataluos Stasytę nuvežiau... Kaip ant pečiaus,— vis ką nors rasdavo pasakyti Saliamas.

— Dėkui, Žibuti,— iš po iškilių antakių ant Saliamo veido sustodavo dvi juodos, kaip Stasės, akys.

— Grįžę arbatos išgersim. Kojeles į šiltą vandenį galėsi pamerkti,— nenutilo Saliamas.

— Gerai, Saliamonai, gerai, mielasis...

Taip mielai skambėjo Vaiskienės lūpose „Saliamonai... Žibuti...", kad Saliamas netikėtai sugaudavo savo negeras mintis: „Viešpatie! Tokią jaunom dienom būčiau sutikęs!.. Ant rankų būčiau nešiojęs..." Bet ir vėl tuojau suraukdavo nosį, įgnybdavo per skrandos kišenę sau į šoną: „Palaidūne tu prakeiktas!.. Kuo Marijona tau bloga?!— ir liaudavosi kinkavęs skersas.— Iš tikrųjų, kuo gi bloga mano Marijona?!" Ar ne ji verkdavo naktimis, kai jiedu laukė nesulaukė vaikučio? Ar ne ji apkabindavo karštos Marijonos rankos, glamonėdavo, vadindavo vaikučiu? Tai buvo pats maloniausias jos žodis... „Tai aš jai žadėjau palocius pastatyti, lektrikus įvesti... O ar ne ji, mano Marijona, senberniui Keturakiui nosį nušluostė, kai jis mėgino prie jos lįsti su nešvariais pasiūlymais? Tai ji prie žmonių apskaldė jam ausis ir pasakė: „Tu mano Saliamo puspadžio nevertas!.."

Vėjuotą kovo pavakarę į gyvenimą atėjo nauja gyvybė. Niekas ligoninėje tuo nesidžiaugė.

— Sėkmingai,— pasakė akušerė savo vyrui gydytojui,— svoris — trys kilogramai. Vėl mergos vaikas...

Stasė visiškai išsekusiomis jėgomis pramerkdavo akis ir žiūrėdavo į lubas. Akių vokai buvo tokie sunkūs, jog reikėjo nemažų pastangų juos praverti. Viskas nugrimzdavo į svaigią ramybę, kol mintys apie dukrą vėl prablaivydavo sąmonę.

Tik dabar, kai išgirsdavo dukters verksmą, Stasė pajuto, kas iš tikrųjų yra abortas. Viskas buvo praeityje. Stasės neslėgė joks nusikaltimas prieš pačią save. Žmonėms nusikalsi — jie gal atleis. Sau nusikalsi, — nors niekas to nežinos, — niekados neatleisi, nes negalėsi pamiršti.

Stasė pajudino ranką, kad įsitikintų, jog nesapnuoja.

„Pusto...— suprato įsiklausiusi.— Kaip čia visur balta... Langai — kaip auditorijų, su nišomis... Gal būt, dabar didžiojoj auditorijoj prasidėjo komjaunimo susirinkimas... Gėlių padėjo ant stalo, atnešę iš gamtos fakulteto... Dzūkas pirmininkauja... Paskutiniam suole, pasislėpęs už nugarų, Antanas ruošiasi seminarui... Jonas pasakoja autobiografiją... Nubalsuos, priims... Pagaliau, kad ir sužinotų apie mane — kas iš to?! „Pasileidus merga,— pasakytų Bliūdžius,— o šventąją vaizdavo..." Nejau aš pasileidusi?! O kokia tu, kas tu?.. Aš — motina... Vieniša... Lyg koks vagis pasisavinau šitą vardą. Gėdinuosi žmonių... Jie žino, kad aš vagis, tik maloniai vaizduoja nieko nežinančius ir nieko nematančius... Ne aš vagis! Vagis — Jonas! Jis pavogė Institutą, mano mintis pavogė, sveikatą..."

Daugiau bus.

„NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" ĮVAIRIAUSIA PROGA GERIAUSIĄ DOVANA

HAMILTON

TAUPYK IR SKOLINKIS
KOOPERATINIAME BANKELYJE
„TALKA"
Išduodamos asmeninės paskolos iki 5,000 dol., morgičių paskolos iki 60% turto vertės.
Už įdėrus mokama 4½% dividendo iš pelno, už depozitus 4% ir veikia nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas.
Darbo dienos:
Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. p. p.
Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.
21 MAIN St. E. Room 207. Tel. JA 8-0511

Niagaros pusiasalio "Žalgirio" skautų Tatutinių šokių grupė su vedėja Ponia M. Ulbinienė/stovi vidury/.

NAUDINGAS VADOVĖLIS SKAUTAMS

Neseniai iš spaudos išėjo labai naudingas skautams leidinys "II patyrimo laipsnio skautas". Redagavo v.s. V. Statkus, patyrusių skautininkų padedamas. Savo lėšomis išleido "Pilėnų" skautų tuntas Cleveland'e, minėdamas savo 15 metų įsisteigimo sukaktį.

Tai vadovėlinio formato, 108 pusl. knyga, labai gražiai iliuostruota, pilna naudingų žinių ir nurodymų ne tik skautams, bet ir mūsų mielajai lietuviškai jaunajai kartai, o šio leidinio moto yra: "Mūsų mintys, mūsų jėgos, tau, brangioji tėvyne LIETUVA".

Vyriausias Skatininkas šį leidinį labai nuoširdžiai rekomenduoja visiems Brolijos nariams. Platina - Brolijos tiekimo skyrius, s. J. Gaižutis, 5219 So Fairfield Ave., Chicago, III. 60632. Kaina tik 75 centai.

L. E-tas.

SUDBURY

VISI Į "FRENCH RIVER" GEGUŽINĘ

Medžiotojų ir žuklautojų "Geležinis Vilkas" klubas, rugpiūčio 28-29, šeštadienį ir sekmadienį rengia didelę gegužinę-pikniką. Įvyks gražiajame French River -Venskevičių-Krivickų-Tabrėnų-Paulaičių-Juozapavičių vasarvietėse.

Bus prizinis šaudymas iš 22 kal. šautuvo: -stačiomis, stačiomis nuo atramos, gulint 25-50 m. atstume. Geriausiai sušaudęgaus p. Broniaus Dūdos perreinamąją taurę. Taip pat bus prizinial šaudymai jauniesiems klubo nariams.

Bendri pietūs: -žuvis, briedienа, kopūstai su dešrelėmis. Prie lietuviškos plokštelių muzikos veiks turtingas ir įvairus bufetas.

Maloniai kviečiame dalyvauti gegužinėje klubo nariai ir nenariai. Taip pat maloniai kviečiami Toronto- Hamiltono medžiotojų ir žuklautojų klubo narius apsilankyti pas mus, arčiau susipažinti, aptarti bendrus medžioklės ir žvejybos reikalus.

Iš Toronto važiuoti HW 69, pervažiavus French River tiltą už 4 mylių, sukti dešinėn į HW 64/Alban/ ir maždaug už 9 mylių pervažiavus Quellette, sukti dešinėn į Gunbei Laga. Nuo HW 64 ligi Gubei Lageyra 1 m. Iš čia jau kiekvienas bus atvežtas į gegužinės vietą. Tada ligi pasimatymo.

Stasys Krivickas
"GV" klubo sekretorius

GIMNAZIJŲ ŠALPOS REIKALU.

Š. Fondo pirmininkas š. m. liepos 26 d. perėmė iš Vasario 16 Gimnazijai Remti Komisijos iždininko - St. Bakšio susirašinėjimą, kasos knygą ir 365, - dol. čekiu. Iš šios sumos 234 dol. priklausė Vasario 16 ir 131, - saleziečių gimnazijoms, rėmėjų būrelių surinktų aukų. Rugpiūčio 6 d. pinigai pasiųsti minėtoms gimnaz. Kasos knygoje paskutinis pajamų įrašas padarytas 1964 m. birželio mėn. Nuo to laiko jokių įrašų nėra ir apie rėmėjų būrelių veiklą nieko negirdėti. Dabar, pasiuntus aukščiau minėtus pinigus, kasa liko tuščia. Todėl šalpos komitetas pakartotinai prašo buv. rėmėjų būrelių vadovus atgaivinti ar imtis iniciatyvos steigti naujus būrelius ir toliau tęsti aukų rinkimą. Lygiai taip pat prašomi geros valios tautiečiai suprasti reikalo svarbumą ir burtis į rėmėjų būrelius.

Visos mūsų mokslo institucijos reikalingos paramos, bet daugiausiai iš jų Vasario 16 Gimnazija. Žinome, kad jai pastatyti skolon nauji pastatai, o gi ir nauji mokslo metai jau čia pat. Vietos spaudoje skaitėme, kad McMaster universitetas augimui gauna iš dviejų vyriausybių /fed. ir prov./ 50 mil. dolerių paramos. Šalia to, pats universitetas užsibrėžęs ir jau baigia surinkti aukomis iš miesto gyventojų dar 7 mil. dol. Svetimoj žemėje mums niekas neduoda jokių milionų: viską turime daryti iš sunkiai uždirbtų savo išteklių. Savo žmonėms mes turime aukoti ir aukotis. To iš mūs reikalauja mūsų tautos praeitis ir dabartis, jei nenorime, kad mūsų tauta kada nors būtų išbraukta iš pasaulio tautų knygos.

Malonu pranešti, kad mums pagelbon atėjo mūsų "Talkos" bankelio darbuotojai - vedėjas p. Lengnikas ir p. Sčiuka. Taip, kad tautiečiai neturi galimybės įsijungti į rėmėjų būrelius, prašomi aukoti vienkartines aukas, kurios bus priimamos "Talkoje" minėtų asmenų darbo valandomis "Talkoje" ar parapijos patalpose sekmadieniais.

Būrelių organizatoriai prašomi informuoti Fondo pirmininka Tel. -545-5652. Š.F. Informacija.

NOTARAS
ANTANAS LIUDŽIUS, B.I.
Toronto įstaigos bendradarbis
Dr. jur. W. Mastis
Namų, farmų, ar bet kurio biznio pirkimo - pardavimo dokumentų sudarymas.
Morgičiai. Sutartys ir visi kiti teisiniai reikalai.
Toronto:
220 Roncesvalles Ave.
LE 6-3750 (1—5 v. p. p.)
LE 7-1708 (7—9 v. v.)
Hamilton: 21 Main St. East
JA 7-55-75: FU 3-8928.
Dėl pasitarimo susitarti tel. minėtu laiku.

KANADOS GIMTADIENIUI

KLAUSIMAI KANADOS GIMTADIENIO PROGA

I. Kaip Kanada buvo pavadinta?
2. Kas buvo Kanados atradėjas?
3. Kodėl Kanada vadinama Dominija?
4. Kada Kanada tapo pilnai nepriklausoma?
5. Turi Kanada vėliavą, bažnyčią, kalbą, emblemą, himną ir karalienę?
6. Kanada turi 15 atskirų sričių. Kas yra dar penkios?
7. Kokia Kanados ilgiausia upė ir kaip ji pavadinta?
8. Kas yra Yukono sostinė?
9. Iš kur kilo atsakominga vyriausybė?
10. Kokios buvo paskutinės Prancūzijos nuosavybės šiaurės Amerikoj?
11. Kas tai yra Cajun?
12. Kas buvo "King's girls"?
13. Kas buvo tas kanadietis, gavęs pirmas Victoria Kryžių? Koks kanadietis laimėtojas buvo gariausias?
14. Kaip dabar yra vadinami Manta, Stadacona, Hochelaga, Muddy York, Fort Rouge, Pile O'Bones, Whoop-up ir Granville?
15. Kas buvo Amor de Cósmos?
16. Kas yra Receiver-General kuriam eina visos pajamos?
17. Kokia yra Kanados geriausiai parduodama knyga?
18. Kokia knyga skaitose Kanadoje kaip klasikinė?
19. Kokia yra užrekorduota Kanados žemiausia temperatūra?

ATSAKYMAI Į KANADOS GIMTADIENIO KLAUSIMUS

1. Kanada buvo pavadinta prancūzo tyrinėtojo Jacques Cartier 1534 m. iš kalbų kelių indėnų giminių - Algonquin, Huronų ir Irokezų, kas reikštų rinkinį bakūžių arba priėmimas.
2. Samuel de Champlain, pirmasis Kanados gubernatorius Prancūzijos paskirtas. Mirė Quebeke 1635 m. Kalėdų dieną, sulaukęs 68 metus.
3. Sir Leonard Tilley, vienas iš Konfederacijos tėvų, panaudojęs Biblijos psalmę 22: "Jis turės Dominiją nuo jūros ligi jūros, ir nuo upės ligi žemės galo".
4. 1931 m. gruodžio m. 11 d. Westminsterio statutu.
5. Oficiali vėliava balta raudonais kraštais, su raudonu klevo lapu vidury. Bažnyčios nėra; pagal British North America įstatymą yra dvi kalbos - prancūzų ir anglų. Konfederacija 1876 m. priėmė Klevo kapą kaip Kanados tautinę emblemą. Valstybinio oficialaus himno nėra. Vyriausybės aktu Karalienė Elžbieta yra Kanados Karalienė.
6. Mackenzie, Franklin, Nunassiaq, ir Keewatin sritys iš Northwest teritorijos ir Yukon.
7. Grynoji Mackenzie be įtakų turi 2,635 mylias. Ji nešioja vardą Mackenzie, vieno skoto, kuris ją atrado.
8. Whitehorse.
9. Lordas Durham buvo pasiųstas iš Anglijos 1838 m. ištirti priežastis, kodėl Žemoji ir Aukštutinė Kanada maišė tauja prieš kolonijalinę vyriausybę. Jis ištyręs rekomandavo jas apvienyti ir vykdomąją valdžia, skirtą Karūnos, padaryti atsakominga prieš Susirinkimą, rinktą žmonių.
10. Salos St. Pierre ir Miquelon su 7,000 gyventojų ir 25 kv. mylio mis, 15 mylių nuo Newfoundlando pietinio kranto.
11. Cajun yra palikuonys 3,000 akadiečių, kurie buvo ištremti iš Nova Scotia Anapolis slėnio Anglijos vyriausybės 1755 m., ir apsigyvenusių Louisianoj, Amerikoj, kur akadiečiai ir gavo vardą Cajun.
12. 1672 m. Prancūzijos Karalius pasiūlė kraitį, mergaitėms, kurios panorės ištekėti už nematytų vyrų Naujoj Prancūzijoj.
13. Pulkininkas leitenantas Ale ander Dunn buvo apdovanotas V.C. Karalienės Viktorijos įsteigtu 1856 m. Gimęs Kanadoje jis tarnavo leitenantu garsioj Brigadoj Krimo kare. Kanados garsiausias V.C. laimėtojas buvo miręs Oro maršalas VV. A. Bishop, nušovęs 72 vokiečių lėktuvus pirmam pasauliniam kare.
14. Kanada, Quebekas, Montrealis, Toronto, Winnipegas, Regina, Lethbridge ir Vankuveris.
15. Bill Smith, ekscentrikas, kuris prisiėmė vardą, nes manė, kad tai yra "visados numylėtinis". Gimęs Nova Scotia, pasitraukė į Vakarus, kovojo su Britų Kolumbijos gubernatorium James Douglas už atsakomingą vyriausybę ir tapo Premjeru 1863 m.
16. Receiver General yra Kanados Finansų ministeris hon. Walter Gordon.
17. Anne of Green Gables parašyta Lucy Maud Montgomery Halifakso mokytojos ir žurnalistės, gimusios Prince Edward saloj. 60,000 egzempliorių buvo parduota 1959-1964 mm.
18. Maria Chapdelaine parašyta Louis Hemon 1913 m. /prancūziškos Kanados istorija/. Autorius atvyko iš Prancūzijos į Kanadą.
19. 115 laipsnių žemiau 1903 m. Albertos Gleichen ir 81 laipsnis 1947 m. Yukono Snag.

/CS/

DETROITO STASIO BUTKAUS Š. KUOPA

Kuopa š. m. gegužės 16 d. kartu su kariais ramovėnais suruošė iškilmingą pagerbimą žuvusiems už Lietuvos laisvę.

Paskaitą skaitė buvęs vienas iš 1941 m. sukilimo vadų, I. Prapuolenis. Meninėje dalyje pastatyta J. Pusdešrio montažas "Paskutinis Žygis". Dalyvavo Šv. Antano parap. choras vedamas muz. A. Moteikos.

Kuopa, kuopos steigėjui Š. kap. Jonui Petrulioniui jo 60 - ties metų amžiaus proga surengė puikų pagerbimą.

Minint Pabaltijo okupacijos 25 metų sukaktį prie Dariaus ir Grėno paminklo Chicagoje buvo suruošta milžiniška manifestacija. Nuotraukoje latvių, lietuvių ir estų vainikai prie paminklo. Apačioje minia žmonių klausosi kalbų.
V.A. Račkausko nuotrauka

Su „Nepriklausoma Lietuva"
Į Nepriklausomą Lietuvą

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

ŽODIS SKAITYTOJAMS

Teatleidžia skaitytojai, jeigu vasaros metu sporti nės žinios bus labai karta is trumpos. Saulutei stip riau pašildžius, sunkoka yra nuodugniai perskaityti kitų tautų sportinę spaudą. Nelengva prisiversti atsisėsti ir už rašomojo stalo. Tad ir šį kartą suglaustai, paduodame Lietuvos ir tarptautinių žinių pluoštą.

IŠ LIETUVOS SPORTINIO GYVENIMO

į pirmą vietą tenka statyti Žalgirio futbolininkų rungtynes; jie laimėjo prieš Latvijos Daugavą/o ne sužaidė lygiomis, kaip esame anksčiau rašę/net 5:2, tačiau po šios puikios pergalės prieš Latvijos rinktinę, sekančiose rungtynėse iškovojo tik lygiąsias prieš Jerevano Araratą. Be abejo, laimėti trys taškai, pakėlė vilniečius ir lygos lentelėje. Po 18 rungtynių Žalgiris turi septyniolika taškų, latviai dviem daugiau, o Talino Dinamo paskutinėje, šešioliktoje vietoje su dešimčia taškų. Estams aiškiai kabo Damoklo kardas - iškritimas iš Sov. Sąjungos antrosios lygos.

LIETUVOS FUTBOLO PIRMENYBĖSE

ir toliau pirmauja Vilniaus Inkaras prieš Vilniaus raudonarmiečių Saliutą, prieš Šiaulių Elnią ir Kėdainių Nevėžį. Ypatingai pastaroji komanda yra didelė pirmenybių staigmena, nors išpavardžių sprendžiant, gerokai pripildyta rusais.

Antra įdomesnis įvykis, tai atvykimas slovakų Iskra krepšininkų į Lietuvą. Čekoslovakijos pirmenybėse jie buvo priziniukai, tad jų susitikimo su Žalgiriu buvo laukiama dideliu įtempimu. Deją, pirmą dieną slovakai Klaipėdoje prieš Lietuvos Žalgirį daug gudrybių neparodė, pralaimėdami prie 3-jų tūkst. žiūrovų 72:42. Tik revanšo rungtynės buvo kiek karštesnės, tačiau ir jos baigėsi mūsiškių pergale 51:46.

Lietuvių patarlė sako: iš didelio debesio - mažas lietus. Panašiai buvo ir su

LENGVOSIOS ATLETIKOS

rungtynėmis Minske, ski tų brolių Znamenskių a minčiai. Jose turėjo dal vauti daug užsienio sp tininkų, tačiau dėl než mų priežasčių, pasir tik keliasdešimt. Ti kiekvienais metais, menskių varžybos, yr tu ir patikrinimas prieš susitikimą s /šiemet ji įvyks Kij pos 31 ir rugpiūčio tačiau jos dar kar dė, /Roma ir T stiprūs varpai/ jungos lengvoj smunka, visišk ma prieauglio. C nas yra tik latv jeties metima Šiaip, kitos pa labai ir lab kaip Minske viai? Iš karto kyti, kad laba mūsiškių ats kliūtiniam buvo antras jeties meti trečias - 74 gime K. Or -13 min. 5 dienė net metime - me jos bu dą - 57,43 m Nei vien nors a ik juos lair Varana rodo, k augli

Š. AMERIKOS FIZINIO AUKLĖJIMO IR SPORTO Sąjungos Centro Valdybos pranešimas nr. 16.

Pranešame, kad 15-jų Šiaurės Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių, pirmosios Lietuvių Saudymo Varžybos įvyks š. m. rugsėjo mėn. 4 d /pradžia 10 val. iš ryto/ St. Catharines, Ont., Canada, Kanados Lietuvių Dienų metu, kurių rengėjai, iš techniškosios pusės yrą St. Catharines "RAMOVĖNAI". Varžybine Šaudymo pirmenybių dalimi rūpinasi SALFASS-gos Šaudymo Sekcijos Vadovas p. J. Zavys. Šaudyklos adresas: RRI, Thorold, St. Catharines /prie naujo Welland kanalo, Government Rd. ir Glendale East/.

Varžybinė programa: 1/ 22 kalibro šautuvas. Šautuvo svoris neribotas. Su atvirais, arba taikiniams šaudyti taikikliais. Optiniai taikikliai naudoti draudžiama. Šautuvų diržai leistini naudoti. Šaudymo varžybos bus pagal NRA taisykles.

Vyriausias Šaudym Varžybų Teisėjas yr SALFASS-gos Šaudym Sekcijos Vadovas p. Zavys.

Visi suinteresuo šiomis Šaudymo Varž bomis registruojasi š. m. rugpiūčio mėn. imtinai, adresu: Mr. Zavys, 18 Havelock Toronto 4, Ont., Can

Rengėjai nesiima kios atsakomybės, kuriuo nelaimingu a ar turto sužalojime.

Šios paskirties žybos yra pirm SALFASS-gos isto taip, kad dalyviais čiami ir ne Sąjung riai. Nors ir tikri Sąjungos nariams FASS-gos metinė tracijos prievolė na sutvarkyti.

Tai pačia p kartotinai kad 15-jų S dynių Fut Pirmenyb Yorko " kagos " vyks r 2:30 v. tharine Heidle

TP

ga Fa ko ji 2

MONTREAL

J. GIRNIS-NORVAIŠA, Spaudos Bendrovės "Nepriklausoma Lietuva" pirmininkas, susirgo ir turėjo būti paguldytas į ligoninę. Jo sveikata tiriama Queen Elizabeth ligoninėje.

● Jocas Juozas su Ponia atostogų išvyko į Atlantic City.

● Jaspelkis Stasys sirgo ir gydėsi ligoninėje. Sveikatos!

BUV. N.L. REDAKTORIUS

J. Yla, lydimas p. Harrisono, lankėsi NL redakcijoje ir domėjosi NL darbu ir spaustuve. P. J. Yla gyvena Čikagoje.

DAIL. TAMOŠAIČIU farmoje ties Kingstonu, Ont., visą vasarą didelis kultūrininkų judėjimas. Vieni iš jų domisi pp. Tamošaičių meniškaja veiklą, kiti praleidžia ten atostogas. Inž. A. Pusarauskas su motina čia lankėsi ir tarėsi dėl naujų sumanymų. Aną savaitę atostogavo Naujienų redakcijos štabo narys J. ronskus. Praėjusią vaitę svečiavosi Po- os brolis Dr. A. Ma- ika su šeima iš Va- gtono, sesuo p. Ve- kienė ir p. Vasike- ienė iš Čikagos su momis ir tt.

anutė Klemkaitė, NI noji gražuole, ište- už laivo karininkc ono ir persikelia nti į Anglijos sos- Londaną.

olo klubas Italica no stadione rug- 23 d. turi svar- rungtynes su Ar- os National klubu, atvyksta iš Bue-

GRĄŽIOS VESTUVĖS

Įvyko šeštadienį, rugpiūčio 21 diena. Ypatingomis apeigomis AV klebonas T. K. Pečkys, SJ, sutuokė Emiliją Rupšytę su Romualdu Verbyla AV bažnyčioje, dalyvaujant daugeliui asmenų.

T.K. Pečkiui laikant pamaldas, choras labai iškilmingai giedojo Veni creator, nes abu sutuoktuvininkai yra abiejų bažnyčių chorų dalyviai. Mišių ir sutuoktuvių metu solo giedojo Liet. op. sol. E. Kardelienė ir sol. A. Keblys. Savo choristą, R. Verbylą, atsilankymu į sutuoktuves pagerbė Šv. K. parap. Klebonas dr. F. Jucevičius.

Po vestuvių netrukus įvyko vestuvinės vaišės Vestmonto miesto salėje. Vaišės skoningai ir turtingai paruoštos. Inž. A. Kličiui vedant subuvimą, sveikinimus pareiškė abiejų jaunųjų tėvai, p. Rupšys ir p. Verbyla, o jaunosios brolis sveikindamas paprašė sugiedoti il giausių ir laimingų vedusiems metų. Buvo perskaityta eilė raštu bei telegramomis atsiųstų sveikinimų. Choro vardu sveikinimus pareiškė p. Kačergius. Po to sekė šokiai ir vaišės. Kadangi vaišės se dalyvavo daug jaunimo, tai šokiai buvo gyvi ir linksmi.

Į vestuves buvo atvykusių daugelis svečių iš toliau: iš Otavos buvo pp. Ramūnai, Kubiliai, Radžiai, iš Detroito pp. Garliauskai, Bašauskai ir Murauskai, iš Toronto pp. Dvarionai, Bilgelai ir Šukiai, iš Bostono pp. Vaškiai, iš New Yorko p. Ratienė.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS

-Piknikas įvyks rugpiūčio 29 d., sekmadienį, pp. Skruibių farmoje prie Pointe Fortune. Mišios 11.30. Visi kviečiami dalyvauti.

-Pakrikštytas J. ir A. Zienkų sūnus Dovido ir Mykolo vardais.

-Paripija prašo grąžinti loterijos knygutes su pinigais, kurie bus panaudoti klebonijos dažymui.

"L i t u i" reikalinga

MAŠININKĖ - INKASANTĖ

Mokanti lietuvių ir anglų arba prancūzų kalbas.

S k a m b i n t i :
vedėjui tel. 766 - 5827.

D.L.K. VYTAUTO KLUBO

p-ko Pr. Paukštaičio pasisakymas per lietuviškąjį radiją pusvalandį, liepos 31 d.

Mieli montrealiečiai!

Dažnai girdime ir net spaudoje užtinkame, kad mes Montrealio lietuviai esame nepakankamai veiklūs, nevieningi ir tuo pačiu, visuomeniškai atžvilgiu - neturtingi. O kaip gi iš tikrųjų yra? - O gi, kai į tai pažiūrėsime iš arčiau, tuomet matysime, kad mūsų kolonijos nuveikti darbai byloja ganą svarbios veiklos žymėmis, - vieningumu ir visuomeniškai turtingumu. Pirmiausiai, kad pati lietuviškosios veiklos pradžia Kanadoje prasidėjusi Montrealyje, kur jau šio šimtmečio pradžioje randame veikusias Šv. Kazimiero ir Šv. Jono draugijas, kurios nors likvidavusios savo veiklą, bet jų nariai įsijungę į jau veikusią Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto klubo draugiją, kuri per eilę metų vra išvariusi gana gilią vagą veiklos, ypač lietuvybės palaikyme, nes dar net iki šiai dienai dalis vietinių Montrealio gyventojų žino esančius lietuvius - tik per Vytauto Neprik. Klubą.

Taip yra buvę senesnėj praeityj, taip yra ir šių paskutiniųjų metų laikotarpyj, nes mes montrealiečiai pirmaujame 2 - jų parapijų naujomis bažnyčiomis, o šiuo laiku statomais lietuviškaisiais namais - t.y. Vytauto Klubo nauja statyba, kurie savo verte bus pranašesni kitose kolonijose turinčiais.

Suglaudus šią montrealiečių suminėtą veiklą matosi lietuvių kolonijos turtingumas ir be to vieningumas. Kartais, kai kas įžiūri Vytauto klubo veikloje stoką vienybės, bet man jau eilę metų esant vadovaujamųjų asmenų tarpe, o jau ir du metai pirmininkaujant, arčiau pažinti faktai rodo pakamą vieningumą ir ypač solidarumą, nors pasitaikant vieną kitą klubietį skirtingesne nuomone, bet tarp daugumos lieka nereikšminga, o juo labiau, kuomet mes klubiečiai pasistatome didįjį tikslą, - šiuo atveju statybą. Kai klubiečiai įsigydami nuosavus namus 1924 metais, juos praplėsdami 1936 m. ir tiek šioje statyboje, kuri pasiekti gali 300,000 dol. išlaidas, paskolas darėsi ir darosi savo tarpe, ieškodami palankiausių būdų vieni kitus nenusiskriaudžiant.

Šiai statybai keliamiems I - siems morgičiams nusistatyta mokėti 7% palūkanų, dokumentus tvarko ir jau pirmuosius paruošė notaras J. Bernotas. Pinigų skolintojai savo tarpe įsisteigė Trust Co. "Vytautas", kuri tvarkys ir vėlesnį paskolos amortizaciją.

Klubo statyboje jau pirmoji pastato dalis iškopė į viršų ir dedamas stogas, tikimasi rugsėjo mėnesį į šią dalį perkelti biznio operavimą, pradėti antrąją dalį ir viso pastato darbai turėtų būti užbaigti šiuose metuose.

D.L.K. Vytauto Neprik. Klubas jausdamas Montrealio lietuvių visuomenės susidomėjimą ir ypač palankumą statybos eigoje, yra labai dėkingas ir kviečia mielus Tautiečius apsilankyti vietoje, susipažinimui su vykdomaja statyba.

Baigdamas negaliu nesuminėti, kad šiandien yra 2 mėnesiai nuo klubo p-ko J. Dziaugio mirties ir laidotuvių, kurio pagelba buvo įžiebta šios naujos statybos kibirkštėlė.

PP. KUKENIAI ĮKURDINTI

farmoje ties Brome Lake Pp. Kukeniai iš Montrealio persikėlė į farmą gyventi. Ta proga draugai ir kaimynai jiems suruošė įkurtuves, iniciatyvą pasiėmus pp. Bakanavičiams ir Lekiačiams. Pp. Kukeniai buvo užklupti visai netikėtai ir todėl staigmena buvo pilna ir įdomi. Dalyvavo apie 50 asmenų, linkėjusių naujiems farmeriams laimingo gyvenimo.

● Pp. K. ir J. Ambrasai ir L. ir J. Bohemier atostogaudami važinėjo po JAV ir lankė gimines bei pažįstamus.

● Krisdamas sunkiai susižeidė vilasalietis p. Atraitis: sulaužyti 3 šonkauliai, kurių vienas sužeidė plaučius. Reikia leigonį operuoti, bet jo širdis, po priepuolių, nestipra, todėl pirma reikia operuoti širdį.

● Mirė Valteris Škuda, 65 metų amžiaus, rugpiūčio 20 d. k palaidotas per AV bažnyčią rugp. 23 d. ir Teofilius Olbrys, palaidotas per Šv. Kazimiero bažnyčia.

● P. Palubinskienė sugrįžo iš Europos, kur lankė dukterį, dainuojančia Vienos operoje. Duktė gavo žinią iš Lietuvos, kad operą transliojant per radio, girdėję Lietuvoje ją giedant.

● Dail. Juozas Pautienius atostogas leidžia Vasagoje. Besitilsėdamas, dailininkas neužmeta teptuko, ir Nepr. Lietuvos loterijai, rašo, nutapęs naują paveikslą. Nuoširdžiai dėkojame

KĄ PASĖJAI, TĄ IR PIAUSI

Lietuviškos veiklos vasarinis prigesimas pereina kitą fazę. Per vasarą lietuviškas veikimas klestėjo, žydėjo miškuose, laukuose, įvairiose jaunimo stovyklose, kurių buvo apstu. Per atostogas pasimaišius po kelias jaunimo stovyklas su minia gaunasi labai gražus vaizdas. Ir džiaugsmui nėra galo. Taip sumaniai, pasiaukojančiai veikdami, ne tik fiziškai, bet ir dvasiškai stiprius lietuviukus padarysime. Pasigėrėtini vaizdai kuteno nevieną lietuvį būvant stovykloje ar tai per laužus, ar pratimus. Nežinojai kur esi ar Lietuvoje, Panemunėje, Šventosios, Šešupės ar Nevėžio pakrantėse. Su pulkais jaunų lietuvių užsimirštų kad ne gimtoje žemėje. Laukai, miškai skamba lietuviška daina, laužai dega, Lietuvos karaliai žygiuoja, vaidilų ir vaidilučių ir karių palydimi /iš Aušros stovyklos/.

Arba vėl, seni /iš kūno/, žmonės pavirsta jaunais, kalba, žaidžia, laksto, šoka /net ir kunigai/ su mažiukais lietuviais.

Kiek gyvybės, energijos; dainuoja, laksto visi, kartais atrodo, kad lietuviukai Kanados miškus sumindžios.

Šiemet per 4 stovyklas perėjo gal netoli tūkstantis jaunųjų lietuviukų. Ypač gausu buvo skautų Romuvoje. Džiugu, kad ir tėvai labai rėmė stovyklavimą dažnai net kartu būdami, pagelbėdami, darbuose.

Aš jau optimistas darausi dėl mūsų priaugančios kartos. Jie auga, stiprėja ir fiziškai ir dvasiškai gerais lietuviais. Tik nesustokime, nepavargkime, rezultatai džiugina visus. Jaunimas gavo ir atiduos.

J. Kelmas.

NAIKINAMI PADUGNIŲ LIZDAI

Paskutiniu laiku suaktyvėjo policijos kova prieš tamsųjį Toronto pasaulį. Buvo sugauta narkotikų agentai, kurie platino pokavines, restoranus įvairiausius nuodus, ypač jaunimo tarpe.

Sugauti buvo daugiausia jaunimo lankomose, taip vadinamose "beatnykų" kavinėse miesto centre ir kitur.

Miesto valdyba, kad išnaikinus tuos lizdus, nutarė uždaryti keletą kavinių ir restoranų rajonuose, kur žmonės buvo užpuldinėjami paauglių. Gi narkotikai platinami cigarėčių cukraus ir kt. pavidalis. Tai tėvai turi žinoti, kur jaunimas eina į pasimaty

● "T.Ž" redaktoriaus padėjėjas, pedagogas A. Rinkūnas su žmona ir dukra išvyko į Kanados vakarus. Į Toronto grįš tik pabaigoje rugpiūčio.

● Iš Vokietijos į Toronto atvyko J. Gailiaus šeima, susidedanti iš 8 asmenų. Toronto lietuvisi naują šeimą paremia.

● Maldininkų kelionė į Midlandą šiemet bus rugsiūčio 29 dieną. Išvyka nuo Pris. bažnyčios.

● J. R. Simanavičiaus krautuvę "Daina" apvogė įlindę per langą.

● J. Verbyla, dirbęs Toronto "Bata" farmoje reikalu vedėju, persikėlė Montrealin.

● T. J. Vaišnys, SJ, skautų "Romuvos" stovykloje buvo susirgęs.

TORONTO

TAUPYK IR SKOLINKIS
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
„PARAMA"
Būstinė: LIETUVIŲ NAMAI
1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723
Už depozitus „Parama" moka 4½% vieton 4¼% ir už asmenines paskolas „Parama" ima 7% vieton 7½%.
Už paskolas ir — morgičius — 6½%.
Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos.
Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $ 2,000.00.
„Paramos" nariais gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenantis Kanadoje.
Kasos valandos:
dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną, išskyrus sekmadienius;
šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val.,
o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min.
tiktai pirmadieniais ir penktadieniais.

Lietuviai advokatai
NEIMAN, BISSET & SEGUIN
Barristers, Solicitors, Notary Public.
35 Heyden Street
(netoli Bloor ir Yonge)
Toronto 5, Ont.
Tel. Ofice WA 4-9501
Res. BE. 3-0978

A.E.McKEGUE, O.C.
Barrister and Solicter
Advokatas ir Notaras
Telefonai: EM.4-1394
ir
EM.4-1395.
1008 Northern Ont.Bldg.
330 Bay Street.

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ
IR U. S. S. R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU
BE MUITO DOVANOS:
Įvairios sudėties maisto siuntiniai be muito iki 33 svarų. Prašom reikalauti mūsų naujų maisto katalogų.
Automobiliai, šaldytuvai, skalbimo mašinos, motociklai, dviračiai, siuvamos mašinos, televizijos aparatai, pianinai, automobiliams padangos, foto aparatai ir t. t.
● Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 17¾ svarų gryno svorio.
● Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
● Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu.
● Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
● Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
● Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
● Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
Baltic Exporting Co.
849 College St., Toronto 4, Ont., Canada. Tel. LE 1-3098
Darbo valandos: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 v. vak.; šeštadieniais—nuo 9 val. ryto iki 5 v. pp.
Savininkai A. ir S. KALŪZA.

ORLEANS AUTO BODY
Sav. J. Išganaitis.
Visų rūšių auto-mašinų taisymas ir dažymas.
Lietuviams taikomos nuolaidos ir greitas patarnavimas.
St. Jean ir Guillaume g-vių kampas,
Longueuil, P.Q.
Tel: OR 7-5616 arba OR 4-7038.

LUXE DUPLEXES
Jean Carny.
Moderniausias vidaus įrengimas.
Morgičiai 6 1/2 procento.
Statyba vyksta Godbout g-vėje prie 76 g-vės kampo.
LaSalle.
Skambinti: DU - 5818.

PARDAVIMAS - PIRKIMAS
rezidenciniai namai, apartmentai, investacijos, morgičių parūpinimas.
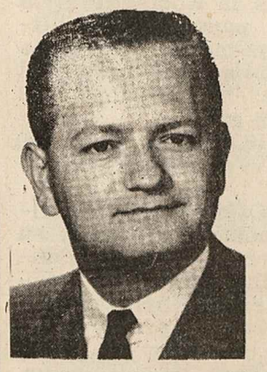
André VEZINA IMMEUBLES REALTIES
Brokers
6571 - 10th Ave., Rosemount
Montreal 36, P.Q.
725-9788.
Sav. Andrius Ziziunas.
Montreal Real Estate Board Nariai

ADVOKATAS
STASYS DAUKŠA, LI., D.
4 Notre Dame St. E.
Suite 902 ir 903
Tel.: 861-8478 ir
861-8479

ADVOKATAS
JOSEPH R. MILLER
B. A., B. C. L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
UN 6-2063 ir UN 6-2064

NOTARAS
. BERNOTAS
B. A., B. C. L.
n Life Building
Suite 2079
L.: UN 6-4364

ALLIANCE
REALTIES INC.
Montreal Real Estate Board Nariai.
D. Baltrukonis RE 7-0844
P. Rudinskas HU 1-2957
J. Skučas RA 2-6152
Sklypai, residenciniai namai, apartmentai, investacijos, morgyčių parūpinimas.

ANTANAS GRAŽYS
Tolhurst Oil Ltd. Texaco atstovas. Aliejus ir įrengimai apšildymui. Nemokamas krosnių valymas ir aptarnavimas. Tel.: 739-9328.

J. Gražys
KAILIŲ SIUVĖJAS.
SIUVU, PARDUODU.
Taisau ir Remodeliuoju.
Vasaros laike saugojimas.
(storidžiai).
6396 Bannantyne, Verdun.
PO 7 - 6183.

LAIKRODININKAS
ANTANAS ŽUKAS
1855 WELLINGTON ST.
Tel. WE 2-0644.
TAISAU IR PARDUODU
ŽEMOMIS KAINOMIS
LAIKRODŽIUS IR JUVELYRUS.

I.G.ELECTRIC R'd.
Elektros kontraktorius
IGNAS GURČINAS
889 — 56 Avenue
Lachine. Tel. 631-0882.

PINE LAND CORP.
agentas ROMAS VERBYLA
Investavimui žemė St. Hubert, netoli St. Helen salos
(1967 m. pas. parodos vieta).
Telef. 254-4287 ir VI 4-9254.
Adresas: 5360 Beaubien, Apt. 4. Rosemount.

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 Rosemont Blvd.
Tel: 722-2472
Res. 722-4735
GAISRAS - AUTOMOBILIAI
ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ.
Tikslus ir greitas patarnavimas.

DISTRICT ESTATE BROKERS INC.
Montreal Real Estate Board nariai
3907 Rosemont Blvd.
Tel: 722-2472
Res. 722-4735
Namai, žemė, paskolos
A. Gražys - 739-9328
P. Jasutis - LA2-7879
10 metų patirtis.

KEATING FORD
Sales Limited
4415 Bannantyne Ave.
FALCON FAIRLANE
GALAXIE THUNDERBIRD
MUSTANG — TRUCKS
Used cars
1 year guarantee
Kreipkitės į
LEO GURECKAS
Keating Ford Sales Ltd.
Jūsų lietuvis atstovas
769 - 8831
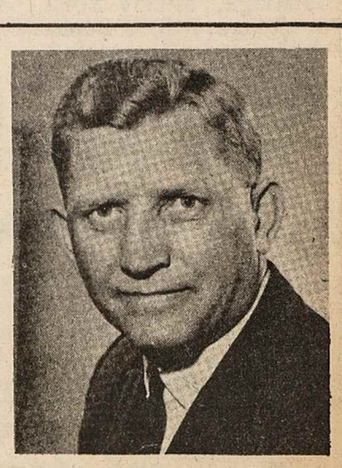
Keating Ford Sales Ltd.
Tel. namų DO 6 - 2548
Įstaigos 769-8529